

BESKID

Nr 1 (49)

ISSN 1426-6776

Styczeń 2003

**Pismo POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO Oddziału BESKID
im. prof. Feliksa Rapfa w Nowym Sączu**

SPRAWOZDANIE

**z działalności Oddziału „Beskid“ Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego
w Nowym Sączu za 2002 rok**

Był to 13 rok działalności Oddziału od jego reaktywowania w 1990 r. Zarząd pracował w składzie wybranym podczas V Walnego Zgromadzenia członków Oddziału odbytego w dniu 22 września 2001 r.

Prezes	Maciej Zaremba
Wiceprezes	Jerzy Gałda
Sekretarz	Krystyna Wolak
Skarbnik	Grażyna Świerczek
Członkowie	Władysław Kowalczyk Jan Krajewski Leszek Małota Wojciech Szarota Wojciech Świgit Marek Wojsław Krzysztof Żuczkowski

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący	Józef Orlita
Zastępca	Zyta Bilińska
Sekretarz	Marzena Hodun
Sąd Koleżeński:	
Przewodniczący	Tadeusz Pogwizd Władysław Macheta Kazimierz Wojnarowski

Zarząd odbył 12 protokołowanych posiedzeń. Ponadto w razie potrzeby spotykano się także w mniejszym gronie. Na zebrania zapraszani byli członkowie Komisji Rewizyjnej. Siedziba Oddziału mieściła się w lokalu Biura Podróży „Pieniny“ w Nowym Sączu, ul. Narutowicza 3.

Koło w Krynicy

Zarząd Koła składał się z następujących osób:

Prezes	Marian Ryba
Wiceprezes	Franciszek Homa
Sekretarz i skarbnik	Barbara Rzeszut
Członkowie	Władysław Augustyński Władysław Sady

Koło w Tarnobrzegu

Początkowo Zarząd Koła działał w składzie:

Prezes	Bogdan Maślanka
Wiceprezes	Witold Tryczyński
Sekretarz i skarbnik	Barbara Reczek
Członek	Mieczysław Winiarski

Podczas Walnego Zgromadzenia członków Koła odbytego w dniu 5 kwietnia 2002 r. dokonano wyboru nowych władz:

Prezes	Jacek Maślanka
Wiceprezes	Jacek Gospodarczyk
Sekretarz	Ludwik Szymański
Skarbnik	Barbara Reczek
Członek	Mieczysław Winiarski

Sprawy członkowskie

W trakcie 2002 r. do Oddziału wstąpiło 57 osób, w tym do Koła w Tarnobrzegu 21 osób. Łącznie od 1990 r. do Oddziału zapisało się 697 osób, w tym do Koła w Krynicy 25 osób, a do Koła w Tarnobrzegu 140 osób. W 2002 r. składki opłaciło 236 osób, jednak zgodnie ze statutem dopuszczają-

cym roczne opóźnienie w ich płaceniu, na dzień 31.12.2002 r. Oddział liczył 417 członków, w tym 12 w Kole w Krynicy i 134 w Kole w Tarnobrzegu.

Działalność wycieczkowa

Jest to podstawowa działalność Oddziału. Ogółem w 2002 r. zorganizowano 122 imprezy, w których wzięło udział 2749 osób.

W Nowym Sączu zorganizowano 73 ogólnodostępne imprezy dla 1709 osób. W większości były to imprezy jednodniowe, którymi jest największe zainteresowanie ze strony uczestników. Było ich 62. Ponadto zorganizowano 6 imprez 2-dniowych, 1 imprezę 4-dniową, 2 imprezy 9-dniowe, 1 imprezę 10-dniową i 1 imprezę 18-dniową. Odbływały się one w Beskidzie Sądeckim (13 razy), w Tatrach, Beskidzie Niskim i na Pogórzu (po 6x), Pieninach (5x), Beskidzie Żywieckim (4x), Gorcach (3x), Beskidzie Wyspowym i po Podtatrzu (po 2x) oraz w Bieszczadach, Górach Świętokrzyskich i Karkonoszach (po 1 imprezie). Ponadto zorganizowano 9 wyjazdów w słowackie Tatry i 8 w inne słowackie góry. Odbyły się też 4 wyprawy, w tym 3 na Ukrainę i 1 w austriackie Alpy. Dojazd do gór odbywał się 38 razy autokarami turystycznymi, 33 razy publicznymi środkami lokomocji (PKP, PKS, MPK) i 2 razy samochodami prywatnymi. Dla uatrakcyjnienia imprez, podczas większości z nich odbywały się ogniska z pieczeniem kiełbasy, a czasem ze smażeniem jajecznicy.

Część imprez to wycieczki, które na stałe weszły do kalendarza Oddziału. Tradycyjnie, już po raz trzynasty odbyło się przejście historycznej trasy z Piwnicznej przez Radziejową do Rytra, a więc szlakiem pierwszej wycieczki nowosądeckiego „Beskidu“ z 1 lipca 1906 r. Po raz kolejny powitaliśmy też Nowy Rok w górach, uczestnicząc w XIV Sylwestrowej Mszy Św. na Jaworzynie Krynickiej, której głównym organizatorem jest kapelan naszego Towarzystwa ks. Józef Drabik z Krynicy. Wzięliśmy także udział w góralskiej pasterce w kaplicy na Wiktorówkach w Tatrach. Zorganizowaliśmy 2 imprezy dla dzieci — kulig w Rytrze oraz zwiedzanie Skamieniałego Miasta koło Ciężkowic. Symboliczna impreza zakończenia sezonu odbyła się w tym roku pod Ostrą w Beskidzie Sądeckim. Jak co roku wzięliśmy też udział w Wielkopiątkowej Drodze do Krzyża organizowanej na Mogielicy przez Oddział PTT w Mielcu oraz Dniach Gór PTT, które tym razem organizował Oddział w Żywcu.

Afisz informujące o imprezach rozwieszane były w naszych gablotach rozmieszczonych w centralnych punktach miasta. Odpowiednie informacje ukazywały się regularnie w lokalnej prasie, radiu i telewizji kablowej. Uczestnicy wycieczek autokarowych otrzymują folderek z informacjami o zaplanowanej trasie, opracowany przez Marka Wojsława we współpracy z przewodnikami prowadzącymi daną wycieczkę. Dzięki dotacji z Urzędu Miasta uczestnicy imprez opłacali tylko część kosztów organizacyjnych, czyli kosztów wynajmu autokarów. Dzięki temu wycieczki były dostępne finansowo, co miało szczególne znaczenie dla kilkuosobowych rodzin, młodzieży i emerytów.

Wycieczki były prowadzone społecznie przez 18 przewodników. Najwięcej wycieczek prowadził Krzysztof Żuczowski (18), a następnie Jerzy Gałda (12), Maciej Zaremba (10), Władysław Kowalczyk (9), Aleksander Jarek (6), Marek Wojsław (5), Wojciech Szarota (4), Paweł Kiełbasa i Leszek Małota (po 3), Maciej Pietrzakiewicz, Wojciech Lipka i Ryszard Patyk (po 2) oraz Józef Orlika, Robert Cempa, Katarzyna Murawska, Bogumił Frej, Piotr Pawlikowski i Wiesław Wcześny (po 1).

Koło w Tarnobrzegu

Jest najprężniejszym Kołem PTT w kraju. W 2002 r. zorganizowano 31 imprez, w których wzięły udział 974 osoby. Wycieczki prowadziło społecznie 16 przewodników, z których najwięcej Mieczysław Winiarski — 16, a następnie Jacek Morawski i Barbara Reczek — po 5, Jacek Gospodarczyk — 4, Jarosław Kosowski i Ludwik Szymański — po 3, Leszek Karkut, Stanisław Bochniewicz i Siergiej Pidmogilny — po 2 oraz Marek Jurczyk, Jacek Maślanka, Zbigniew Karbowski, Paweł Kodryński, Bogdan Maślanka, Aleksander Nużnyj i Dariusz Orczykowski — po 1. Do Koła Przewodników w Nowym Sączu należy 8 przewodników z Tarnobrzega. Najwięcej odbyło się imprez 1 i 2-dniowych — po 9, 4 imprezy 3-dniowe, 5 imprez 5-dniowych i 1 impreza 14-dniowa. Poza górami w kraju, dwukrotnie jeżdżono na Ukrainę i Słowację oraz do Czech.

Górska Odznaka Turystyczna

Kontynuowana była akcja zdobywania GOT PTT. Zgodnie z założeniami cieszy się ona największą popularnością wśród młodzieży. W 2002 r. przyznano łącznie 34 odznaki, w tym „małych“ brązowych 13, srebrnych 11, złotych 4 oraz „dużych“ srebrnych 4 i złotych 2. Ogółem od reaktywowania odznaki w 1994 r. w naszym Oddziale zdobyto ich 242.

Koło Przewodników PTT

Zarząd Koła Przewodników działał początkowo w składzie:

Prezes	Jerzy Gałda
Wiceprezes	Wiesław Wcześny
Sekretarz	Marta Treit
Skarbnik	Marek Wojsław
Członkowie	Marek Buda
	Ryszard Patyk
	Wojciech Szarota

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący	Adam Bossy
Zastępca	Danuta Matras
Sekretarz	Marzena Hodun.

W dniu 23 stycznia 2002 r. dokonano wyboru nowych władz Koła:

Prezes	Jerzy Gałda
Wiceprezes	Wiesław Wcześny

Wiceprezes	Wojciech Lipka
Sekretarz	Marta Treit
Skarbnik	Marek Wojsław
Członkowie	Adam Bossy
	Danuta Matras
	Ryszard Patyk
	Wojciech Szarota

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący	Marzena Hodun
Zastępca	Paweł Kielbasa
Sekretarz	Maciej Michalik.

Łącznie do Koła wstąpiło 84 przewodników, w tym 6 w 2002 r. Biorąc jednak pod uwagę osoby płacące składki co najwyżej z rocznym opóźnieniem, Koło liczy na 31.12.2002 r. — 55 przewodników.

Oto najważniejsze działania Koła w 2002 r.:

- zebrania organizowane były dwa razy w miesiącu w lokalu Sądeckiej Biblioteki Publicznej. Spotkania miały charakter otwarty, dla wszystkich zainteresowanych. Przeprowadzono podczas nich szkolenia i prelekcje oraz omawiano sprawy organizacyjne
- zorganizowano trzy promocje książek sądeckich autorów: „Okrucy pamięci“ Magdaleny Ponurkiewicz, „Sądecki rodowód Władysława Hasiora“ Ireny Styczyńskiej i Antoniego Kroha oraz „Tatry i Podhale“ Antoniego Kroha
- zorganizowano szkolenia zewnętrzne, jak zwiedzanie zamku w Tropsztynie, Stadniny Koni Huculskich w Regietowie, klasztoru Sióstr Niepokalanek w Nowym Sączu oraz okresowych wystaw w Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu
- odbyły się dwa szkolenia w siedzibach Pienińskiego Parku Narodowego i Babiogórskiego Parku Narodowego, po zaliczeniu których nasi przewodnicy uzyskali przedłużenie licencji na prowadzenie wycieczek po tych parkach w bieżącym roku
- zgodnie z nowym rozporządzeniem do ustawy o usługach turystycznych, wystąpiono do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie o wydanie identyfikatorów dla członków Koła
- tradycyjnie wzięto udział w marcowej XVIII Ogólnopolskiej Pielgrzymce Przewodników Turystycznych na Jasnej Górze. Wcześniej, w styczniu zorganizowano przewodnickie spotkanie opłatkowe
- odbyły się także dwie tradycyjne towarzyskie imprezy przewodnickie: wycieczka na Radziejową w rocznicę złożenia ślubowania przewodnickiego w lutym oraz wycieczka w Pasma Jaworzyny na zakończenie sezonu turystycznego w listopadzie
- również tradycyjnie w przeddzień Wszystkich Świętych zapalono znicze na grobach kolegów przewodników
- przewodnicy Koła prowadzili społecznie wycieczki organizowane przez Oddział oraz dla Środowiskowego Hufca Pracy.

Szlaki turystyczne

Dzięki dotacji Urzędu Miasta dokonano częściowej konserwacji Nowosądeckich Szlaków Spacerowych PTT, wyznakowanych przez nasz Oddział w 1999 r. Wykonawcami prac byli Władysław Kowalczyk, Wiesław Wcześny i Sławomir Wcześny. Łącznie odnowiono 34 km szlaku.

Działalność dla młodzieży

Działalność prowadzoną przez Macieja Pietrkiewicza Młodzieżowy Klub Turystyki Górskiej, szczególnie wśród młodzieży szkolnej w Łabowej. Ponadto przewodnicy PTT prowadzili społecznie wycieczki organizowane przez Środowiskowy Hufiec Pracy.

Działalność wydawnicza

Z uwagi na nie otrzymanie dotacji na cele wydawnicze, w 2002 r. ukazały się tylko dwa numery (47 i 48) pisma „Beskid“ liczące 20 i 24 strony w nakładzie po 600 egzemplarzy. Pismo poświęcone jest turystyce górskiej, górcom, ekologii i działalności naszego Towarzystwa, a przede wszystkim naszego Oddziału. Redagowane jest przez Macieja Zarembę, a skład i druk wykonuje Centrum Poligraficzne „Małopolska“ Łukasza Gocka. Pismo rozprowadzane jest bezpłatnie wśród uczestników imprez oraz wszystkich zainteresowanych, przez nasze punkty informacyjne i przez Centrum Informacji Turystycznej. Ponadto otrzymuje je Sądecka Biblioteka Publiczna gdzie udostępniane jest w czytelni, Centralna Biblioteka Górską w Krakowie, Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, redakcje lokalnych gazet. W związku z posiadaniem numeru ISSN, „Beskid“ przekazywany jest także do ponad dwudziestu najważniejszych bibliotek w kraju.

Koło w Tarnobrzegu wydaje kwartalnik „Nasze wędrowanie“. Opracowano też i wydano śpiewnik turystyczny „Śpiewaj razem z nami“, zawierający 44 pozycje.

Sekcja Wysokogórska

Sekcja Wysokogórska licząca 8 osób, zorganizowała 18 wyjazdów, głównie w polskie i słowackie Tatry. Wzięło w nich udział 70 uczestników. Imprezy odbywały się przede wszystkim trasami nieznakowanymi.

Inne działania

- Prowadzona przez nasz Oddział biblioteka górską pozyskała w 2002 r. drogą zakupów i darowizn 228 pozycji i liczy ich obecnie 2.826. Dary przekazało 14 osób i organizacji, z których najwięcej Macej Zaremba — 114 pozycji, Władysław Worytko — 30 pozycji i Leszek Migrała — 9 pozycji. Biblioteka mieszcząca się w siedzibie Oddziału cieszy się dużym powodzeniem, szczególnie wśród przewodników oraz młodzieży uczącej się w nowosądeckich policealnych szkołach obsługi ruchu turystycznego.
- Z udziałem ponad 60 osób odbyło się w styczniu tradycyjne oddziałowe spotkanie opłatkowe. Najbardziej aktyw-

nym wręczono wydawnictwa turystyczne i regionalne ufundowane przez Urząd Miasta, a na zakończenie odbył się pokaz slajdów przedstawiony przez kol. Leszka Małotę.

- Zgłoszone przez nasz Oddział osoby działały w powołanych przez wojewodę małopolskiego wojewódzkich komisjach egzaminacyjnych przewodników i pilotów — Wiesław Piprek, Bożena Srebro, Lech Traciłowski i Maciej Zaremba.
- Nasz Oddział jest od 1999 r. członkiem Nowosądeckiej Izby Turystycznej, a od 2001 r. także Sądeckiej Organizacji Turystycznej, w której Maciej Zaremba pełni funkcję sekretarza. Bierzymy również udział w spotkaniach nowosądeckich organizacji pozarządowych.
- Prowadziła działalność Sekcja Narciarska propagująca wędrowniki na nartach jako alternatywę dla narciarstwa „wyciągowego”. W jej ramach nasi członkowie wędrowali na nartach śladowych i biegowych.
- Jesteśmy obecni w internecie. Posiadamy własną stronę pod adresem www.pttns.of.pl. Prowadzona ona jest przez Wojciecha Berezowskiego przy współpracy kilku kolegów. Ze strony głównej skierować się można do działów: Statut PTT, Historia PTT, Informacje, Regulamin GOT, PTT Nowy Sącz, Koło Przewodników, Szlaki spacerowe, Wycieczki i wyprawy, Schroniska górskie, Galeria PTT, Nasi przyjaciele. Znajdujemy się też na oficjalnej stronie internetowej miasta Nowego Sącza, prowadzonej przez Urząd Miasta: www.nowysacz.pl Na stronie głównej oraz w działach Historia i działalność, Koło Przewodników, Wycieczki i wyprawy, Szlaki turystyczne wokół Nowego Sącza i Nasze pismo „Beskid” znajduje się spora ilość informacji na temat naszego Oddziału. Dzięki posiadaniu kodu formularza, co tydzień uaktualniamy informacje w dziale Wycieczki i wyprawy, przedstawione tam w formie plakatu. Przekazujemy także najważniejsze informacje do Górskiego Portalu Internetowego www.gory.pl. Adres e-mailowy naszego Oddziału to pttbeskid@poczta.onet.pl. Skrzynkę obsługuje Marek Wojsław.
- W 2002 r. ukazał się XVIII tom kroniki obejmujący II półrocze 2001 r. oraz tom XIX obejmujący I półrocze 2002 r. Obydwa tomy opracowała Anna Totoń. Kroniki dokumentują wszystkie nasze działania, a przede wszystkim organizowane przez nas imprezy górskie. Są one bogato ilustrowane zdjęciami.

Współpraca

- Współpraca z Zarządem Głównym PTT układa się bardzo dobrze. Otrzymujemy na bieżąco wszystkie materiały, a przedstawiciele naszego Oddziału biorą udział w posiedzeniach Zarządu Głównego; w styczniu w Krakowie, w maju na Młodej Horze i w październiku w Ochotnicy Górnej.
- Nasi członkowie działają we władzach Towarzystwa. Maciej Zaremba pełni funkcję wiceprezesa Zarządu Głównego,

a członkami Zarządu Głównego są Jerzy Gałda i Jacek Gospodarczyk z Koła w Tarnobrzegu. Członkiem Komisji Rewizyjnej jest Marek Wojsław, a członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego jest Krzysztof Żuczkowski. Członek naszego Oddziału ks. Józef Drabik jest kapelanem Towarzystwa.

- Nasz Oddział zajmuje się produkcją legitymacji i odznak organizacyjnych oraz odznak GOT PTT. Załatwiono również druk firmowego kalendarza PTT.
- Do wszystkich Oddziałów przekazujemy nasze pismo „Beskid”. Niestety, do nas docierają tylko niektóre wydawnictwa oddziałowe.
- Braliśmy udział w imprezach organizowanych przez inne Oddziały PTT — Wielkopiątkowej Drodze do Krzyża (Oddział Mielec) oraz w Dniach Gór PTT (Oddział Żywiec). Członkowie Oddziału z Nowego Sącza brali też kilkakrotnie udział w imprezach Koła w Tarnobrzegu.
- O naszej działalności i organizowanych imprezach regularnie informowała lokalna prasa: „Gazeta Krakowska”, „Dziennik Polski” w Nowym Sączu oraz „Nowiny”, „Super Nowości”, „Siarka” i „Echo Dnia” w Tarnobrzegu. Ogółem w 2002 r. ukazało się w prasie przynajmniej 64 notatki i artykuły na temat naszego Oddziału. O naszych imprezach regularnie informowały także obie nowosądeckie telewizje kablowe oraz Radio Echo.
- W trakcie powiatowych obchodów Światowego Dnia Turystyki, które odbyły się 30 września w Muszynie, nasz Oddział wyróżniony został przez Nowosądecką Izbę Turystyki Nagrodą Honorową „Sądecki Laur Turystyczny 2002” w kategorii „inicjatyw turystycznych” za „upowszechnianie turystyki aktywnej”. Kilka dni wcześniej w Krakowie, członkowie naszego Oddziału Adam Mazur z Muszyny oraz Tadeusz Waško i Maciej Zaremba, odznaczeni zostali na wniosek wojewody małopolskiego przyznanymi przez prezydenta RP Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski, za działalność w zakresie upowszechniania turystyki i rekreacji fizycznej.
- Naszą działalność wspierał finansowo Urząd Miasta w Nowym Sączu. Dotacje z kilku źródeł otrzymało też Koło w Tarnobrzegu. Bez tego wsparcia nie byłaby możliwa tak szeroka działalność naszego Oddziału.

Czy znasz Tatry?

A oto kolejne pytania naszego stałego konkursu. Osoby, które jako pierwsze prześlą do redakcji „Beskidu” prawidłowe odpowiedzi, otrzymają nagrodę w postaci bezpłatnego udziału w jednej z naszych wycieczek.

Pierwsi na pytania zamieszczone w poprzednim konkursie odpowiedzieli Agnieszka Rzepka i Sławek Wcześny. Gratulujemy.

Oto prawidłowe odpowiedzi:

1. Czy każdy góral jest gazdą?
 2. Co to jest direttissima?
 3. Czyje imię nosi schronisko nad Morskim Okiem?
 4. Skąd pochodzi nazwa Głodówka?
 5. Jaki szczyt widnieje na „blasze” przewodnika tatrzańskiego?
1. Żelazna Droga.
 2. Ziemniaki.
 3. Czarny Staw pod Rysami.
 4. Wiatr halny i liptowski to różne zjawiska meteorologiczne.
 5. Horska Służba TANAP.

NASZE WYCIECZKI

19. 07.04.2002 PRZEHYBA

Przejazd autobusem MPK przez Stary Sącz do Przysietnicy. Wejście przez Zgrzypy na Przehybę. Przejście przez Radziejową na Wielki Rogacz i zejście przez Obidzę do Kosarzysk. Powrót autobusem komunikacji lokalnej do Nowego Sącza. Prowadził Marek Wojsław. 10 uczestników.

20. 13/14.04.2002 PASMO BABIOGÓRSKIE

Wycieczka szkoleniowa Koła Przewodników. Przejazd autokarem przez Łącko, Mszanę Dolną i Jordanów do Zawoi. Grupa przewodników odbyła szkolenie w Babiogórskim Parku Narodowym, a następnie przejechała na Przełęcz Krowiarki skąd przeszła przez Główniak na Halę Śmietanową i zeszła przez Mosorny Groń do Zawoi. Grupa Młodzieżowego Klubu Turystyki Górskiej przeszła z Przełęczy Krowiarki Górnym Płajem na Markowe Szczawiny skąd zeszła do Zawoi. Trzecia grupa przejechała do Czatoży skąd weszła na Halę Kamińskiego i przeszła przez Przełęcz Klekociny i Jałowiec na Przełęcz Przystop skąd wróciła autokarem do Zawoi. Drugiego dnia przejazd autokarem do Czatoży i wejście na Przełęcz Jałowiecką. Pierwsza grupa przeszła na Halę Kamińskiego i zeszła do Czatoży skąd przejechała autokarem przez Krowiarki, Zubrzycę Górną i Lipnicę Wielką do Stańcowej i przeszła do Chaty Slana Voda. Druga grupa weszła na Małą Babią Górę i zeszła przez Sedło pod Borsuczim do Slanej Vody. Przejście obu grup do Stańcowej skąd powrót autokarem przez Jabłonkę, Nowy Targ i Łącko do Nowego Sącza. Prowadzili Krzysztof Żuczkowski, Maciej Zaremba, Wojciech Lipka i Maciej Pietrkiewicz. 35 uczestników.

21. 14.04.2002 NIEMCOWA

Przejazd autobusem PKS do Kosarzysk. Wyjście na Niemcową oraz przejście przez Poczekaj i Kiczorę do Doliny Małej Rostoki, a następnie do Rytra. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Leszek Małota. 8 uczestników

22. 21.04.2002 PASMO GUBAŁOWSKIE

Przejazd busiem przez Krościenko i Nowy Targ na Bachledówkę. Po zwiedzeniu sanktuarium i cmentarza, przejazd na Furmanową. Przejście przez Gubałówkę, Gruszków Wierch i Ostrysz do Chochołowa. Powrót autokarem przez Czarny Dunajec, Nowy Targ i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 17 uczestników.

23. 27.04-5.05.2002 KARPATY WSCHODNIE

Przejazd autokarem przez Grybów i Duklę do Krościenka. Przejazd pociągiem do Chyrowa. Przejazd autokarem przez Drohobycz (zwiedzanie), Nadworną do Delatyna. Przejazd mikrobusami przez Jaremcze i Worochtę do Żabiego. 28.04. Przejazd autobusem do Krzywopola. Przejście przez Wołowe na Horodie i zejście do Krzywopola oraz powrót do Żabiego. 29.04. Przejazd do Zetenego i przejście przez Skupową i Kręta do Zamaguria oraz powrót do Żabiego. 30.04. Przejazd za Burkut i po zwiedzaniu powrót do Żabiego. 1.05. Przejazd na Przełęcz Bukowiec i przejście przez Ihrec do Krzyworówni. Po zwiedzeniu powrót do Żabiego. 2.05. Przejazd autobusem do Kosowa i na Przełęcz Bukowiec. Przejście na Pisany Kamień i zejście do Jasieniowa Górnego oraz powrót autobusem przez Krzyworównię (zwiedzanie) do Żabiego. 3.05. Przejazd przez Uściryki za Hryniawę. Przejście przez Szykmany, Babę Ludową i Połoninę Michajłową do Szykmanów. Powrót autokarem do Żabiego. 4.05. Przejazd do Krzywopola. Pierwsza grupa weszła na Rotyło i zeszła do Krzywopola. Druga grupa przejechała do Zaroślaka, weszła na Howerlę i zeszła do Zaroślaka. Powrót obu grup autokarem do Żabiego. 5.05. Przejazd autokarem przez Worochtę (zwiedzanie), Jaremcze (zwiedzanie), Dorę (zwiedzanie) i Stanisławów (zwiedzanie) do Chyrowa. Przejazd pociągiem do Krościenka a następnie autokarem do Nowego Sącza. Prowadzili Krzysztof Żuczkowski, Serhiy Pidmogylny i Katarzyna Murawska.

24. 28.04.2002 PRZEŁOM JARABIŃSKI

Przejazd autobusem PKS przez Piwniczną do Kosarzysk. Przejście przez Obidzę na Przełęcz Rozdziela i zejście do Litmanowej. Przejście przez Przełom Jarabiński i wejście na Przełęcz Vabec. Przejazd busiem do Mniszka a następnie do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 22 uczestników.

25. 1.05.2002 PISANA HALA

Przejazd autobusem PKS do Frycowej. Wejście na Pisaną Halę gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście na Cyrle i zejście do Rytra. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 38 uczestników.

26. 3.05.2002 TRZY KORONY

Przejazd autobusem PKS do Krościenka, a następnie busiem na Przełęcz Osice. Wejście przez Macelak i Przełęcz Szopka na Trzy Korony. Następnie przejście przez Zamkową Górę i Czertezik na Sokolicę oraz zejście do Dunajca. Przeprowa łodzią przez rzekę i przejście do Szczawnicy, skąd powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził (Tarnobrzeg) Aleksander Jarek. 17 uczestników.

27. 5.05.2002 BUSZOV

Przejazd autobusem PKS do Krynicy, a następnie do Muszynki. Przejście przez Przełęcz Tylicką i Petrową do Cigelki. Wejście przez Palenicę na Buszov. Zejście przez Kotłową do Gaboltowa i przejście przez Przełęcz Tylicką do Muszynki. Przejazd autobusem PKS do Krynicy-Romy i wejście na Górę Parkową. Zejście do Krynicy i powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Aleksander Jarek. 12 uczestników.

28. 12.05.2002 KUDŁOŃ

Przejazd busem przez Łącko do Lubomierza-Przystopu. Wejście przez Gorc Troszacki na Kudłoń i przejście przez Przełęcz Borek do Koniny. Przejazd do Poręby Wielkiej i przejście do „Orkanówki”. Po jej zwiedzeniu powrót busem przez Lubomierz i Łącko do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 18 uczestników.

29. 19.05.2002 BRANISKO

Przejazd autokarem przez Gorlice, Konieczną, Bardejów i Preszów na Przełęcz Branisko. Przejście przez Rudnik, Rajtopikę i Słubicę do Lichnawy. Powrót autokarem przez Preszów, Konieczną i Gorlice do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 33 uczestników.

30. 26.05.2002 TURBACZ

Przejazd busem przez Krościenko do Łopusznej. Po zwiedzeniu cmentarza przejście przez Bukowinę Waksmundzką na Turbacz. Zejście przez Stare Wierchy do Obidowej. Powrót busem przez Limanową do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 12 uczestników.

31. 30.05-2.06.2002 KARKONOSZE

Przejazd busem przez Kraków i Wrocław do Bolkowa. Po zwiedzeniu zamku przejazd przez Jelenią Górę do Karpacza na nocleg. Drugiego dnia przejazd do Szklarskiej Poręby i przejście przez Wodospad Szklarki, Czeską Ścieżką, Ścieżką nad Regłami, Śnieżne Kotły, Przełęcz Czarną, Szrenicę, Halę Szrenicką i Wodospad Kamieńczyk do Szklarskiej Poręby oraz przejazd do Karpacza. Trzeciego dnia przejazd do Borowic. Przejście do chaty w Kotle Smogorni, Ścieżką nad Regłami, przez Pielgrzymy, Polanę, Samotnię i Biały Jar na Śnieżkę. Po zwiedzeniu obserwatorium zejście Doliną Łomniczką do Karpacza. Czwartego dnia przejazd do Krzeszowa i po zwiedzeniu sanktuarium powrót przez Wrocław i Kraków do Nowego Sącza. Prowadził Bogumił Frej. 20 uczestników.

32. 1.06.2002 SKAMIENIAŁE MIASTO

Impreza z okazji Dnia Dziecka. Przejazd busem przez Grybów do Ciężkowic. Przejście Wąwozu Czarownic a następnie przez rezerwat Skamieniałe Miasto. Na zakończenie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Prowadził Maciej Zaremba. 6 uczestników.

33. 1.06.2002 JAWORZYNA

Impreza w ramach Młodzieżowego Klubu Turystyki Górskiej z okazji Dnia Dziecka dla grupy młodzieży z Łabowej. Przejście Szlakiem im. Adama hr. Stadnickiego na Jawor, a następnie przez Runek na Jaworzynę, gdzie odbyło się spotkanie z ratownikiem GOPR oraz pokaz sprzętu, zwiedzanie Muzeum Kultury Turystyki Górskiej i ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście do Diabelskiego Kamienia i przez Runek na Łabowską Halę gdzie odbył się konkurs wiedzy turystycznej. Zejście przez Łabowiec do Łabowej. Prowadzili Maciej Pietrzakiewicz i Damian Gurba. 17 uczestników.

34. 2.06.2002 SŁOWACKI RAJ

Przejazd busem przez Krościenko, Niedzicę i Kieżmark do Podlesoka. Wejście Suchą Belą na Klasztorzysko. Zejście przełomem Hornadu do Podlesoka. Powrót przez Kieżmark, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Paweł Kiełbasa. 15 uczestników.

35. 9.06.2002 KURASZOWSKI WIERCH

Przejazd autokarem przez Krościenko do Niedzicy. Po zwiedzeniu kościoła przejazd do Łapsz Wyżnych. Wejście na Kuraszowski Wierch a następnie na Pieskowy Wierch. Zejście do Kacwina i zwiedzenie miejscowości. Przejazd autokarem do Niedzicy. Pieszne przejście do Lysej i powrót. Przejazd autokarem przez Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 23 uczestników.

36. 16.06.2002 SARNIA SKAŁA

Przejazd autokarem przez Krościenko i Bukowinę Tatrzańską do Zakopanego. Przejście do Kuźnic i do klasztoru albertynek. Po jego odwiedzeniu wejście przez Przełęcz Białego i Czerwoną Przełęcz na Sarnią Skałę i zejście na Polanę Strążyńską. Przejście do wodospadu Siklawica a następnie do Drogi pod Regłami i wejście do Doliny ku Dziurze. Po zwiedzeniu jaskini przejście pod Krokiew i powrót autokarem przez Chochołów, Rabkę i łącko do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 27 uczestników.

37. 21/22.06.2002 II NOCNE WĘDROWANIE

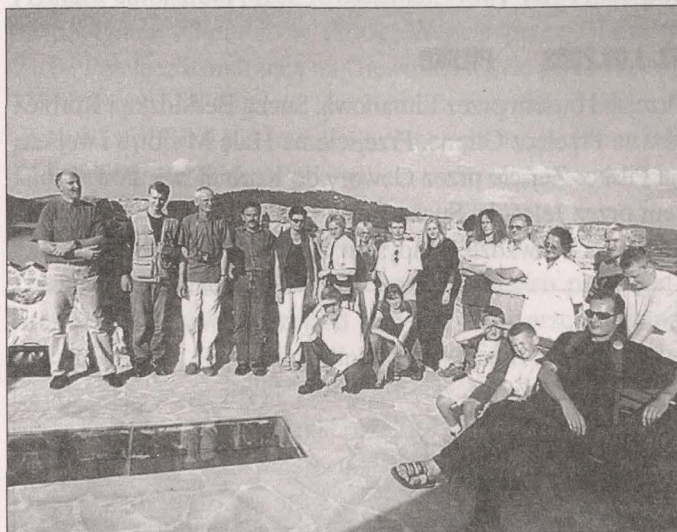
Przejazd autobusem PKS do Zabrzeży. Wejście na Cebulówkę gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy, a następnie przez Koziaż na Dzwonkówkę. Zejście przez Bereśnik do Szczawnicy. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 11 uczestników.

38. 23.06.2002 CZERWONE WIERCHY

Przejazd autokarem przez Krościenko i Zakopane do Polany Gąsieniców Potok. Przejście przez Przystop Miętusi i Czerwony Grzbiet na Małolączniak, a następnie na Krzesanicę i Ciemniak. Zejście przez Chudą Przełęcz i Adamicę do Kir. Powrót autokarem przez Krościenko i Stary Sącz do Nowego Sącza. Prowadził Maciej Zaremba. 38 uczestników.

39. 26.06.2002 TROPSZTYN

Wycieczka szkoleniowa Koła Przewodników. Przejazd busem do Wtrzyszczyki. Zwiedzenie zamku Tropsztyn i powrót busem do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 22 uczestników.

40. 29.06.2002 NIEMCOWA

Przejazd pociągiem do Rytra. Wejście Cygańskim Potokiem na Poczekaj a następnie Niemcową. Zejście do Doliny Małej Roztoki gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Zejście do Rytra skąd powrót autobusem MPK do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 8 uczestników.

41. 30.06.2002 CHABENEC

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę, Poprad i Liptowski Mikulasz do Magurki. Wejście na Durkową oraz przejście przez Chabeneć i Polanę na Przełęcz Polany. Zejście do Doliny Jasnej. Powrót autokarem przez Liptowski Mikulasz, Poprad, Niedzicę, Krościenko do Nowego Sącza. Prowadzili Krzysztof Żuczowski i Maciej Zaremba. 38 uczestników.

42. 7.07.2002 JAGNIĘCY SZCZYT

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę i Spiską Białą do przystanku Biała Woda. Przejście Doliną Kieżmarskiej Białej Wody do Zielonego Stawu i wejście na Jagnięcy Szczyt. Zejście do Zielonego Stawu a następnie do Wielkiego Białego Stawu i Doliną Siedmiu Źródeł do Tatrzańkiej Kotliny. Powrót autokarem przez Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Wojciech Szarota. 49 uczestników.

43. 14.07.2002 BARANIEC

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę, Spiską Białą i Stary Smokowiec do Pribyliny. Wejście przez Mały Baraniec na Baraniec a następnie na Przełęcz Źarską. Zejście Doliną Jamnicką do Pribyliny. Powrót autokarem przez Stary Smokowiec, Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Aleksander Jarek. 40 uczestników.

44. 14-31.07.2002 KRYM

Przejazd busem przez Sanok, Medykę i Winnicę do Odessy. Następnie m. in. Akerman, Chersoń, Eupatoria, Symferopol, Baczysaraj, Sewastopol, Ałusztą, Jafta, Sudak, Teodozja i Stary Krym, przejścia górskie, kaniony, jaskinie, wodospady i skalne miasta. Powrót przez Winnicę, Medykę i Sanok do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczowski. 16 uczestników.

45. 21.07.2002 GRANATY

Przejazd autokarem przez Krościenko do Zakopanego. Przejście z Kuźnic przez Dolinę Jaworzynki i Halę Gąsienicową do Czarnego Stawu Gąsienicowego. Wejście Żlebem Kulczyńskiego na Przełęcz nad Doliną Buczynową i przejście przez Zadni, Pośredni i Skrajny Granat. Zejście do Czarnego Stawu Gąsienicowego a następnie przez Skupniów Uplaz do Kuźnic. Powrót autokarem przez Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Piotr Pawlikowski. 43 uczestników.

46. 28.07.2002 KOPROWY WIERCH

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę, Spiską Białą i Stary Smokowiec do przystanku „Popradzki Staw”. Przejście nad Popradzki Staw oraz wejście przez Koprową Przełęcz Wyżnią na Koprovy Wierch. Zejście nad Popradzki Staw oraz przejście magistralą do Szczyrbskiego Jeziora skąd powrót autokarem przez Stary Smokowiec, Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Marek Wojśław. 43 uczestników.

47. 3-11.08.2002 ALPY OETZTALSKIE

Przejazd samochodem przez Mniszek, Żilinę, Bratysławę, Wiedeń, Linz, Salzburg, Innsbruck i Oetz do Winkle. 4.08. Przejazd do Obergurgl i wejście na Hintere Schwenserspitze. 5.08. Przejazd do Vent i wejście na Wildes Mannle. 6.08. Przejazd do Sölden i wejście na Söldenkogel oraz Hoher Söldenkogel. 7.08. Przejazd do Langenfeld i wejście na Hohe Eggen oraz Waekelwarte. 8.08. Przejazd do Sölden i wejście na Hochstuba i Hoher Nebelkogel. 9.08. Przejazd do Obergurgl i wejście na Festkogel. 10.08. Przejazd do Rettenbachalm i wejście na Gaislachkogel. 11.08. Powrót

samochodem przez Oetz, Innsbruck, Salzburg, Linz, Wiedeń, Bratysławę, Żylinę i Mniszek do Nowego Sącza. Prowadził Maciej Zaremba. 3 uczestników.

48. 4.08.2002 MAŁA WYSOKA

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę i Spiską Białą do Starego Smokowca. Wyjazd kolejką szynową na Hrebienok. Przejście Doliną Staroleśną na Rohatkę a następnie na Polski Grzebień i wejście na Małą Wysoką. Zejście na Polski Grzebień a następnie nad Wielicki Staw i do Nowej Polanki. Powrót autokarem przez Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 45 uczestników.

49. 11.08.2002. BYSTRY PRZECHÓD

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę i Spiską Białą do Szczyrbskiego Jeziora. Wejście Doliną Młynicy na Bystry Przechód i zejście Doliną Furkotną do Szczyrbskiego Jeziora. Powrót autokarem przez Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Wojciech Szarota. 51 uczestników.

50. 15.08.2002 PRZEŁĘCZ KARB

Przejazd autokarem przez Krościenko i Nowy Targ do Zakopanego. Przejście do Kuźnic a następnie przez Jaworzynkę, Hałę Gąsienicową i koło Czarnego Stawu na przełęcz Karb. Zejście koło Zielonego Stawu i przez Hałę Gąsienicową, Bocznań i Kuźnice do Zakopanego. Powrót autokarem przez Nowy Targ i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Maciej Zaremba. 24 uczestników.

51. 18.08.2002 KRYWAŃ

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę, Spiską Białą i Stary Smokowiec do Przystanku Trzy Studniczki. Wejście przez Priehby na Krywań i zejście koło Jamskiego Stawu do Szczyrbskiego Jeziora. Powrót autokarem przez Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 48 uczestników.

52. 25.08.2002 OTARGAŃCE

Przejazd autokarem przez Krościenko, Niedzicę, Spiską Białą i Stary Smokowiec do Pribyliny. Przejście przez Wąską Do-

linkę a następnie przez Niżną Magurę, Ostredok, Raczkową Czubę, Jarzabczy Wierch i Kończysty Wierch. Zejście Doliną Raczkową i Wąską Doliną do Pribyliny. Powrót autokarem przez Stary Smokowiec, Spiską Białą, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Aleksander Jarek. 44 uczestników.

53. 1.09.2002 PILSKO

Przejazd busem przez Limanową, Suchą Beskidzką i Korbielów na Przełęcz Glinne. Przejście na Hałę Miziową i wejście na Pilsko. Zejście przez Gawory do Korbielowa. Powrót busem przez Jeleśnię, Suchą Beskidzką i Limanową do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 16 uczestników.

54 08.09.2002

WIELKI CHOCZ

Przejazd autokarem przez Krościenko, Nowy Targ, Chyżne i Dolny Kubin do Walaski Dubowej. Wejście przez Stredna Polanę na Wielki Chocz i zejście przez Jaskrabią do Luczek. Przejazd do Beszeniowej i po kąpieli w basenach termalnych powrót przez Liptowski Mikulasz, Poprad, Niedzicę i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Wojciech Szarota. 50 uczestników.

55 13-22.09.2002

KARPATY WSCHODNIE

Przejazd autokarem przez Medykę, Stanisławów i Kołomyję do Worochty. W programie górskim m. in. Czarnohora — Howerla, Bereskuł, Dancerz, Pop Iwan i Pietros, Góry Marmaroskie — Pop Iwan oraz Świdowiec — Bliźnica. Powrót przez Użhorod i Barwinek do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczowski. 17 uczestników.

56. 15.09.2002

TARNICA

Przejazd autokarem przez Gorlice, Duklę i Cisną do Wołosatego. Wejście przez Siodło na Tarnicę i zejście przez Siodło oraz Szeroki Wierch do Ustrzyk Górnych. Powrót autokarem przez Cisną, Duklę i Gorlice do Nowego Sącza. Prowadził Marek Wojsław. 42 uczestników.

57. 22.09.2002

GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE

Przejazd autokarem przez Tarnów do Szydłowa. Po jego zwiedzeniu przejazd do Nowej Słupi. Wejście na Św. Krzyż. Po zwiedzeniu zejście do Szklanej Huty i przejazd do Św. Ka-

tarzyny. Wejście na Łysicę i zejście do Św. Katarzyny. Powrót autokarem przez Szydłów i Tarnów do Nowego Sącza. Prowadził Wojciech Lipka. 44 uczestników.

58. 29.09.2002 GIEWONT

Przejazd autokarem przez Krościenko, Nowy Targ i Zakopane do Polany Gąsieniców Potok. Wejście przez Głaziasty Żleb i Przełęcz Kondracką na Giewont. Zejście przez Polanę Kondratową i Kalatówki do Kuźnic. Powrót autokarem przez Nowy Targ i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Leszek Małota. 30 uczestników.

59. 5-6.10.2002 BESKID ŻYWIECKI

Udział w III Dniach Gór PTT organizowanych przez Oddział PTT w Żywcu. Przejazd samochodami przez Mszanę Dolną, Żywiec i Rajcę do Glinki. Przejście przez Polanę Pogwarkówkę do bacówki Pod Krawców Wierchem. Zejście przez Kubiesówkę do Glinki i przejazd do Żywca a następnie do Przybędzy, gdzie wzięto udział w programie Dni Gór. Drugiego dnia udział w mszy świętej na górze Matysce i przejazd do Międzybrodzia gdzie zwiedzono elektrownię Porąbka-Żar. Przejazd samochodami przez Suchą Beskidzką i Mszanę Dolną do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 15 Uczestników.

60. 13.10.2002 BESKID SADECKI

Przejazd autobusem PKS do Koszarzysk. Wejście bez szlaku przez Czerteż na Wielki Rogacz gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście na Przełęcz Żłobki, a następnie przez Kornytową do Rytra. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 7 uczestników.

61. 20.10.2002 BESKID SADECKI

Impreza „Zakończenie Sezonu”. Przejazd autobusem MPK przez Nawojową do Bączej Kuniny. Wejście pod Ostrą gdzie odbyło się ognisko ze smażeniem jajecznicy i pieczeniem kiełbasy. Zejście do Barcic, skąd powrót autobusem MPK do Nowego Sącza. Prowadził Władysław Kowalczyk. 40 uczestników.

62. 27.10.2002 NOWOSĄDECKIE SZLAKI SPACEROWE PTT

Przejazd autobusem MPK do Dąbrowy. Wejście na Dąbrowską Górę i przejście przez Klimkówkę na Kuminowiecką Górę, gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście do Librantowej skąd powrót autobusem MPK do Nowego Sącza. Prowadził Wiesław Wcześny. 17 uczestników.

63. 3.11.2002 MAŚLANA GÓRA

Przejazd pociągiem do Stróż. Po odwiedzeniu cmentarza z I wojny światowej wejście przez Zieloną Górę na Maślaną Górę, gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Zejście do Morskiego Oka, a następnie do Szymbarku — Zimnej Wody. Powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Marek Wojsław. 14 uczestników.

64 11.11.2002 ŁOWCZÓWEK

Wycieczka „Szlakiem Legionów”. Przejazd pociągiem przez Grybów do Łowczowa. Przejście do cmentarza z I wojny światowej w Łowczówku a następnie przez Rychwałd do cmentarza na Gródku. Po jego zwiedzeniu odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście przez Lichwin gdzie zwiedzono kościół, a następnie przez Meszną — Opacką (cmentarz) i Tuchów Garbek (cmentarz) do Tuchowa. Powrót pociągiem do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 18 uczestników.

65. 16-17.11.2002 PISANA HALA

Impreza Koła Przewodników „Zakończenie sezonu turystycznego”. Przejazd autobusem PKS do Piwnicznej a następnie do Łomnicy. Przejście do chaty pod Pisaną Halą na nocleg. Drugiego dnia wejście na Pisaną Halę oraz przejście przez Zadnie Góry i Cyrłę do Rytra. Powrót busem do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 15 uczestników.

66. 17.11.2002 PUSTKI

Przejazd pociągiem do Ciężkowic. Po zwiedzeniu rezerwatu „Skamieniałe Miasto” przejście na Wzgórze Dwóch Krzyży gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście do Górnych Zborowic, gdzie zwiedzono cmentarz z I wojny światowej, a następnie do Staszkówki (4 cmentarze) i Łuźnej (3 cmentarze, w tym Pustki). Przejazd autobusem PKS do Gorlic a następnie do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 13 uczestników.

67. 24.11.2002 TRZY KORONY

Przejazd autobusem PKS do Krościenka. Wejście przez Przełęcz Szopka na Trzy Korony. Przejście przez Zamkową Górę i Czertezik na Sokolicę. Zejście do Krościenka skąd powrót autobusem PKS do Nowego Sącza. Prowadził Ryszard Patyk. 8 uczestników.

68. 27.11.2002 REGIETÓW

Impreza szkoleniowa Koła Przewodników PTT. Przejazd busem do Regietowa. Po zwiedzeniu Stadniny Koni Huculskich powrót do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 16 uczestników.

69. 01.12.2002 BRZANKA

Przejazd pociągiem przez Grybów do Lubaszowej. Przejście przez Morgi na Brzanke i wejście na Ostry Kamień, gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy. Przejście do Żurowej i zwiedzenie skał. Przejazd autobusem PKS do Lubaszowej, skąd powrót pociągiem do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 11 uczestników.

70. 08.12.2002 BABIA GÓRA

Przejazd autokarem przez Podegrodzie, Krościenko, Nowy Targ, Jabłonkę na Przełęcz Krowiarki. Wejście przez Sokolicę na Babią Górę. Zejście przez Przełęcz Brona do Markowych Szczawin, a następnie Górnym Płajem na Przełęcz Krowiarki. Powrót autokarem przez Nowy Targ, Krościenko i Stary Sącz do Nowego Sącza. Prowadził Ryszard Patyk. 45 uczestników.

71. 15.12.2002 LACKOWA

Przejazd autobusem PKS przez Krynicy do Tylicza. Wejście przez Przełęcz Beskid na Lackową. Przejście na Przełęcz Puławskiego, gdzie odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasy i wejście na Ostry Wierch. Zejście przez Ropki i Hutę Wysowską do Wysowej. Powrót autobusem PKS przez Ropę do Nowego Sącza. Prowadził Krzysztof Żuczkowski. 7 uczestników.

72. 22.12.2002 LUBOWLAŃSKA WERCHOWINA

Przejazd busem do Mniszka. Przejście przez Kacze na Stare Kosiare i zejście przez Mniszek do Piwnicznej. Powrót autobusem do Nowego Sącza. Prowadził Wojciech Szarota. 2 uczestników.

73. 24.12.2002 WIKTORÓWKI

Przejazd autokarem przez Krościenko i Nowy Targ do Wierchu Porońca. Przejście przez Rusinową Polanę na Wiktorówki, gdzie wzięto udział w góralskiej Pasterce. Powrót przez Rusinową Polanę do Wierchu Porońca stąd przejazd autokarem przez Nowy Targ i Krościenko do Nowego Sącza. Prowadził Jerzy Gałda. 45 uczestników.

IMPREZY KOŁA W TARNOBRZEGU

W poprzednim numerze opuszczono:

1/T 28.12.2001-1.01.2001 BIESZCZADY

Przejazd do Ustrzyk Górnych. Drugiego dnia Ustrzyki Górne — Połonina Caryńska — Ustrzyki Górne. Trzeciego dnia Ustrzyki Górne — Wołosate — Tarnica — Wołosate. Czwartego dnia Ustrzyki Górne — Dolina Trebowca — Ustrzyki Górne. Prowadzili Barbara Reczek i Jacek Gospodarczyk. 21 uczestników.

9/T 12-14.04.2002 BESKID NISKI

Impreza z okazji 3. rocznicy powstania Koła. Przejazd autokarem do Iwonicza Zdroju. Wieczorem przegląd piosenki turystycznej. Drugiego dnia przejazd do Dukli skąd przejście przez Cergową i Lubatową do Iwonicza Zdroju, gdzie odbyły się uroczystości rocznicowe. Trzeciego dnia przejście przez Mogiłę i Rymanów Zdrój do Wisłoczka oraz powrót autokarem do Tarnobrzega. Prowadzili Zbigniew Karbowski i Mieczysław Winiarski. 61 uczestników.

10/T 19-21.04.2002 TATRY

Impreza grupy radomskiej. Przejazd samochodami przez Kraków do Łysej Polany oraz przejście do Morskiego Oka. Drugiego dnia wyjście na Rysy i Niżnie Rysy. Trzeciego dnia wejście na Zadni Mnich i zejście na Łysą Polanę skąd powrót samochodami przez Kraków do Radomia. Prowadził Jarosław Kosowski. 6 uczestników.

11/T 28.04-1.05.2002 PIENINY

Impreza grupy radomskiej. Przejazd samochodami przez Kielce i Nowy Sącz do Jaworek. Przejazd do Szczawnicy i wejście na Wysoką. Zejście przez Wąwóz Homole do Jaworek. Drugiego dnia przejście z Jaworek na Radziejową i zejście przez Wielki Rogacz do Jaworek. Trzeciego dnia przejazd do Sromowiec skąd wejście na Trzy Korony i Sokolicę oraz zejście do Szczawnicy. Czwartego dnia przejazd do Krościenka skąd wyjście na Dzwonkówkę i zejście do Szczawnicy. Powrót przez Nowy Sącz i Kielce do Radomia. Prowadzili Paweł Chodzyński i Jarosław Kosowski. 40 uczestników.

12/T 28.04.2002 ROWEROWY RAJD REGIONALNY

Przejazd samochodami do Nowej Dęby, a następnie wycieczka rowerowa przez Alfredówkę, Krawce i Bojanów do Nowej Dęby. Powrót samochodami do Tarnobrzega. Prowadził Leszek Kurkut. 14 uczestników.

13/T 1-5.05.2002 GÓRY STOŁOWE

Przejazd autokarem przez Częstochowę i Opole do Kudowej. Zwiedzenie Błędnych Skał i Szczelińca Wielkiego, a po czeskiej stronie Ardzpackiego oraz Teplickiego Skalnego Miasta i Pragi. Powrót przez Opole i Częstochowę do Tarnobrzega. Prowadzili Bogdan Maślanka i Barbara Reczek. 26 uczestników.

14/T 18-19.05.2002 BESKID WYSPOWY

Przejazd autokarem przez Mielec i Tarnów do Tęgorozy. Wejście na Sałasz i zejście do Łososiny Górnej. Przejazd na Przełęcz Gruszowiec skąd wejście na Ćwilin i zejście do Jurkowa. Przejazd do Poręby Wielkiej na nocleg. Drugiego dnia przejazd do Kasinki Małej i przejście przez Lubogoszcz, Kasinę Wielką i Śnieżnicę na Przełęcz Gruszowiec. Powrót autokarem przez Tarnów i Mielec do Tarnobrzega. Prowadził Mieczysław Winiarski. 22 uczestników.

15/T 29.05-2.06.2002 CZARNOHORA, GORGANY

Przejazd autokarem przez Rzeszów, Medykę, Sambor, Drohobycz (zwiedzanie), Truskawiec (zwiedzanie) i Urycza (zwiedzanie) do Osmoły. Drugiego dnia przejazd do Skitu Maniawskiego (zwiedzanie), a następnie przez Pniów (zwiedzanie) do Rafajłowej. Trzeciego dnia wejście na Doboszanek i zejście do Rafajłowej. Czwartego dnia przejazd do Zaroślaka i wejście na Howerlę oraz przejście przez Turkuł i Jeziorko Niesamowite do Zaroślaka. Piątego dnia przejazd do Polanicy, wejście na Chomiak i zejście do Tatarowa. Przejazd przez Jaremcze (zwiedzanie), Stanisławów (zwiedzanie) i Medykę do Tarnobrzega. Prowadzili Mieczysław Winiarski, Aleksander Nużnyj i Siergiej Pidmogilny. 46 uczestników.

16/T 15-16.06.2002 PIENINY, GORCE

Przejazd autokarem przez Mielec i Nowy Sącz do Czorsztyna. Po zwiedzeniu zamku przejście przez Macelak, Trzy Korony i Górę Zamkową do Krościenka. Przejazd do Ochotnicy Górnej na nocleg. Drugiego dnia przejście z Przełęcz Knurowskiej przez Kiczorę, Turbacz i Przysłop do Ochotnicy. Powrót autokarem przez Nowy Sącz i Mielec do Tarnobrzega. Prowadził Mieczysław Winiarski. 31 uczestników.

17/T 3-7.2002 SŁOWACKIE TATRY ZACHODNIE I TATRY NIŻNE

Pierwszego dnia przejazd. Drugiego dnia Pribylina — Dolina Jamnicka — Dolina Żarska. Trzeciego dnia — Dolina Demianowska — Chopok — Dumbir — Dolina Demianiowska. Czwartego dnia — Dolina Rohacka — Wołowiec — Rohacze — Smutna Przełęcz — Zwierowka. Piątego dnia Szczyrbskie Jezioro — Bystry Przechód — Szczyrbskie Jezioro i powrót. Prowadzili Mieczysław Winiarski i Jacek Gospodarczyk. 46 uczestników.

18/T 14.07.2002 ROWEROWY RAJD REGIONALNY

Nowa Dęba — Buda Stalowska — Klonowe — Nowa Dęba. Prowadził Leszek Karhut. 16 uczestników.

19/T 20-21.07.2002 BESKID NISKI

Przejazd do Krempnej. Drugiego dnia Krempana — Rozstajne — Grab — Wysokie — Krempana i powrót. Prowadził Mieczysław Winiarski. 9 uczestników.

20/T 2-4.08.2002 BIESZCZADY

Pierwszego dnia przejazd. Drugiego dnia Przełęcz Wyżniańska — Kremenaros — Rabia Skała — Wetlina. Trzeciego dnia Bukowiec — Beniowa — Sianki — Przełęcz Użocka —

Bukowiec i powrót. Prowadził Ludwik Szymański. 21 uczestników.

21/T 2-25.08.2002 PRZEŁOM DNIESTRU

Przejazd pociągiem i busem do Halicza. Spływ katamaranem przez Czerwonogród i Zaleszczyki do Chocimia. Powrót pociągiem do Tarnobrzega. Prowadzili Siergiej Pidmogilny i Jacek Gospodarczyk. 6 uczestników.

22/T 14-18.08.2002 BESKID ŻYWIECKI

Pierwszego dnia przejazd. Drugiego dnia Rajcza — Hala Redykalna — Hala Boracza — Rajcza. Trzeciego dnia Roztoka — Wielka Racza — Wielka Rycerzowa — Sobkówka. Czwartego dnia Złatna — Rysianka — Krawców Wierch — Złatna. Piątego dnia Węgierska Górka — Barania Góra — Kamesznica i powrót. Prowadziła Barbara Reczek. 17 uczestników.

23/T 1.09.2002 POGÓRZE DYNOWSKIE

Przejazd oraz przejście: Wiśniowa — Wysoki Kamień — Królewska Góra — Odrzykoń i powrót. Prowadził Jacek Morawski. 35 uczestników.

24/T 7-9.09.2002 BESKID SADECKI

Przejazd oraz: Jaworki — Biała Woda — Przełęcz Rozdziela — Wielki Rogacz — Niemcowa. Drugiego dnia Niemcowa — Radziejowa — Przehyba — Rytro. Prowadził Mieczysław Winiarski. 52 uczestników.

25/T 21-22.09.2002 BIESZCZADY

Przejazd i Radziejowa — Przełęcz Hycza — Łopienka — Sine Wiry — Polanki. Drugiego dnia Jaworzec — Krysowa — Siwana — Szczycisko — Terka i powrót. Prowadził Mieczysław Winiarski. 32 uczestników.

26/T 3-6.10.2002 BESKID WYSPOWY

Impreza grupy z Radomia. Pierwszego dnia przejazd. Drugiego dnia Przełęcz Przysłop — Jasień — Krzystonów — Mogielica — Przełęcz Rydza Śmigłego. Trzeciego dnia Jur-

ków — Ćwilin — Przełęcz Gruszowiec — Śnieżnica — Kasina Wielka. Czwartego dnia zwiedzanie Nowego Sącza, Wiśnicza i powrót. Prowadzili Jarosław Kosowski i Dariusz Orzykowski. 53 uczestników.

27/T 4-6.10.2002 BESKID ŻYWIECKI

Pierwszego dnia przejazd. Drugiego dnia Przywarówka — Babia Góra — Markowe Szczawiny — Zawoja. Druga grupa wzięła udział w Dniach Gór PTT w Żywcu. Trzeciego dnia Przełęcz Krowiarki — Markowe Szczawiny — Mała Babia — Przełęcz Jałowiecka — Zawoja i powrót. Prowadzili Jacek Morawski, Mieczysław Winiarski i Barbara Reczek. 40 uczestników.

28/T 21.10.2002 RUDNIK

Wyjazd na koncert zespołu „Stare Dobre Małżeństwo”. 59 uczestników.

29/T 8-11.2002 ZEMPLIŃSKA SZIRAWA

Pierwszego dnia przejazd do Kamenca. Drugiego dnia Potaśna — Neżabec — Sninsky Kameń — Morskie Oko. Trzeciego dnia Remetskie Hamry — Motrogon — Morskie Oko. Czwartego dnia Kamenec — Wenianskie Jezioro — Winne i powrót. Prowadzili Mieczysław Winiarski i Stanisław Bochniewicz. 39 uczestników.

30/T 23-24.11.2002 POGÓRZE CIĘŻKOWICKIE

Przejazd i Jodłowa — Gilowa Góra — Ostry Kamień — Brzanka. Drugiego dnia Brzanka — Jodłówka — Rzepienik — Ciężkowice i powrót. Prowadził Jacek Morawski. 22 uczestników.

31/T 6-8.12.2002 BESKID SADECKI I NISKI

Przejazd do Krynicy. Drugiego dnia Wierchomla — Runek — Jaworzyna — Krynica. Trzeciego dnia Krzyżówka — Pasiczka — Jaworynki — Kamianna i powrót. Prowadzili Mieczysław Winiarski i Ludwik Szymański. 25 uczestników.

Imprezy Sekcji Wysokogórskiej PTT

1. 17.02.2002

Palenica Białczańska — Dolina Roztoki — Dolina Pięciu Stawów — Świstówka — Włosienica — Palenica Białczańska.

2. 10.03.2002

Kuźnice — Hala Gąsienicowa — Kasprowy Wierch — Kuźnice.

3. 17.03.2002

Dolina Małej Łąki — Kopa Kondracka — Giewont — Dolina Małej Łąki.

4. 16.06.2002

Kiry — Dolina Kościeliska — Ornak — Siwa Przełęcz — Dolina Starorobociańska — Polana Huciska.

5. 23.06.2002

Kiry — Dolina Kościeliska — Tomanowa Przełęcz — Krzesanica — Małolączynek — Przysłop Miętusi — Kiry.

6. 30.06.2002

Palenica Białczańska — Dolina Roztoki — Dolina Pięciu Stawów — Gładka Przełęcz — Gładki Wierch — Wielka Kotelnica — Szpiglasowy Wierch — Przełęcz Chałubińskiego — Morskie Oko — Palenica Białczańska.

7. 7.07.2002

Dolina Białej Wody Kieżmarskiej — Białe Stawy — Przełęcz pod Kopą — Koperszadzka Grań — Jagnięcy Szczyt — Dolina Jagnięca — Jastrzębia Turnia — Zielony Staw Kieżmarski — Dolina Białej Wody Kieżmarskiej.

8. 14.07.2002

Popradzki Staw — Hińczowa Dolina — Wołowcowa Przełęcz — Wołowiec Mięguszowiecki — Wołowcowa Przełęcz — Hińczowa Turnia — Przełęcz Czarnostawiańska — Mięguszowiecki Czarny — Przełęcz pod Chłópkim — Hińczowa Dolina — Popradzki Staw.

9. 21.07.2002

Podbańskie — Dolina Cicha — Dolina Tomanowa — Tomanowy — Kamienista — Przełęcz Pyszniańska — Dolina Kamienista — Podbańskie.

10. 28.07.2002

Łysa Polana — Dolina Białowodzka — Dolina Żabich Stawów Białczańskich — Młynarz — Ciężka Dolina — Łysa Polana.

11. 18.08.2002

Stary Smokowiec — Dolina Staroleśna — Świstowy Szczyt — Stary Smokowiec.

12. 25.08.2002

Dolina Pięciu Stawów — Przełęcz Gładka — Gładki — Grań Kotelnicy — Szpiglasowy — Wrota Chałubińskiego — Morskie Oko.

13. 1.09.2002

Szczybskie Jezioro — Dolina Złomista — Wysoka — Przełęcz Waga — Dolina Mięguszowiecka — Szczybskie Jezioro.

14. 15-17.09.2002

Kieżmarski Staw — Jastrzębia Turnia — Baranie Rogi — Czarny Staw.

III Posiedzenie Zarządu Głównego PTT Młoda Hora 11-12 maj 2002 r.

Tym razem nie w naszej „Chyzy u Bacy”, ale w białej izbie „Chaty Dziadka” odbyło się kolejne posiedzenie ZG PTT. A oto najważniejsze z omawianych spraw:

- Stanisław Czubernat przedstawił historię i aktualny stan sprawy modernizacji kolejki na Kasprowy Wierch. ZG postanowił, że sformułowaniem stanowiska PTT zajmie się Komisja ds. Wartości Zastanych oraz że wystąpi do burmistrza Zakopanego ze zgłoszeniem udziału PTT w postępowaniu administracyjnym.
- Komisja Przewodnicka zajmie się sprawą organizacji tatrzańskiego kursu przewodnickiego.
- Omówiono przygotowania do organizacji Dni Gór PTT 2002.

- Swoje propozycje przedstawił Zespół ds. Młodzieży oraz Zespół ds. Schronisk.
- Plany wypraw górskich przedstawiła Komisja Wypraw oraz przedstawiciele poszczególnych Oddziałów.
- Omówiono udział PTT w obchodach 100-lecia wygrania sporu o Morskie Oko. W Komitecie organizacyjnym nasze Towarzystwo będzie reprezentował Tomasz Mazur.
- Termin następnego posiedzenia ZG PTT, które odbędzie się w Ochojnicach, przesunięto na 19-20 października br.

W posiedzeniu nasz Oddział reprezentował kol. Jerzy Gałda.

DNI GÓR PTT 2002

XIX Ogólnopolskie Spotkanie Oddziałów PTT Żywiec - Przbędza 3-6 października 2002

Tegoroczne „Dni Gór” odbyły się w dniach 3-6 października br. w Przybędzy koło Żywca. Bazą pobytową dla uczestników był hotel „Cis”, który od „Dni” stał się Stacją Turystyczną Oddziału PTT w Żywcu.

Pierwszy dzień nastawiony był głównie na prezentację PTT wśród młodzieży na Żywiecczyźnie. W ramach „Dni” Oddział w Żywcu zorganizował dla nich wycieczkę na górę Grojec, prowadził ją Marian Kaszukur.

Kolejny dzień był dniem wycieczkowym. Ostatecznie zdecydowano korzystając z jednego autokaru o realizacji dwóch tras z Korbielowa: 15 osób z przewodnikiem Januszem Kwiatkowskim (Bielsko-Biała) przeszło panoramyczną trasę grzbietową w rejonie Przyborówki, natomiast 25 osób wyszło z przełęczy Glinne przecinką graniczną na Pilsko. Tę grupę prowadził Stanisław Trębacz (Chrzanów). Mimo nie-najlepszej chwilami pogody wszyscy byli bardzo zadowoleni.

Kolejny dzień — sobota — to sesja popularno-naukowa na Zamku Żywieckim. W pięknej scenerii Sali Kameralnej po oficjalnym otwarciu, Staszek Janocha przybliżył nam dzieje ziemi żywieckiej, jako pogranicza kulturowego, a następnie mgr Jan Gołąb, dyrektor Muzeum na Zamku opowiedział o dziejach rodziny żywieckich Habsburgów. W kolejnym wystąpieniu goście z Austrii przedstawili możliwości zagospodarowania turystycznego regionów górskich na przykładzie regionu Melkenalpenvorland. Bardzo sympatyczne było również wystąpienie „Bacy”, który nie tylko powiedział jak zatrzymać czas, lecz także zademonstrował stare sprzęty gospodarskie z Młodej Hory. W przerwie jeden ze sponsorów „Dni” Wojciech Dobija, właściciel Zakładów Mięsnych w Żywcu zaszerwował zimną płytę. Po przerwie przedstawiciele Żywieckiego Parku Krajobrazowego przybliżyli nam jego faunę i florę oraz jaskinie Beskidu Żywieckiego, omówili też problem ochrony kopuły Pilska. Wystąpienia były ilustrowane projekcją fotografii i plansz. Na koniec dr Janusz Ślusarczyk z AWF w Katowicach i BWST w Żywcu opowiedział o historii TT na Żywiecczyźnie poczynając od powołania Oddziału Babiogórskiego aż po rok 1918.

Przez wszystkie te dni wieczorami spotykaliśmy się przy ognisku obok hotelu „Cis”. Spotkania przy ognisku uświetniane były potrawami kuchni regionalnej, piosenkami turystycznymi w wykonaniu Janusza Kwiatkowskiego z Bielska-Białej oraz występami kapeli regionalnej z Przybędzy. W sobotę dodatkowo chętni mogli spróbować swoich sił na sztucznej ścianie wspinaczkowej na murze „Cisa”. Zainteresowało to głównie młodych z Oddziału Podhalańskiego i niektórym udało się pokonać całą ścianę; m. in. Kindze Kabat, córce Krzysztofa.

Niedziela powitała nas w Przybędzy deszczem, którego niektórzy się wystraszyli i mogą tego żałować. Msza Św. odbyła się planowo pod krzyżem na Matysce, którą ksiądz w czasie homilii nazwał „Żywieckim Giewontem”. Następnie

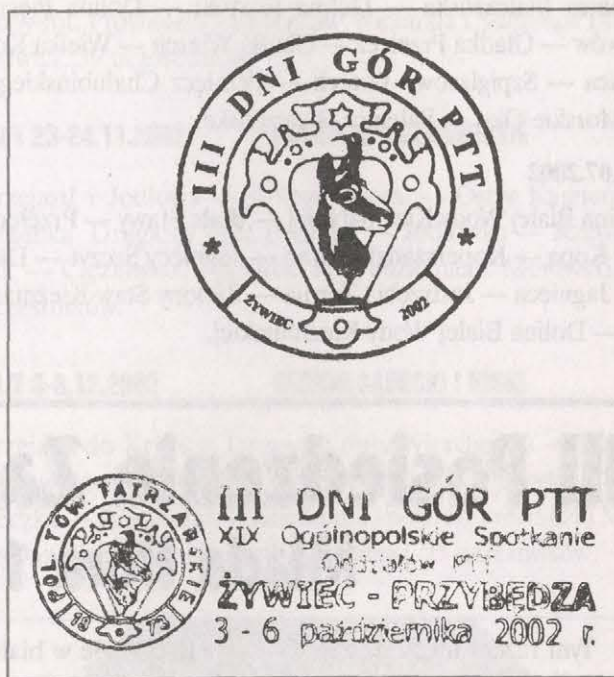
uczestnicy zwiedzili jedno z curiosów ziemi żywieckiej, jakim jest elektrownia szczytowo-pompowa wewnątrz góry, a po zwiedzeniu wyjechali na szczyt Żaru (przez chwilę siłą grawitacji pod górę), gdzie nastąpiło oficjalne zakończenie „Dni”.

O „Dniach” było w Żywcu wiadomo, głównie dzięki pięknemu plakatowi z programem, który był widoczny w całym mieście.

Na zakończenie relacji wypada podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do tego, by odbyła się taka piękna impreza. Słowa szczególnego uznania należą się Maćkowi Pająkowskiemu, prezesowi Oddziału Żywieckiego PTT. Z trudnego zadania, jakie wziął na siebie młody Oddział, wywiązał się bardziej niż znakomicie. Słowa podziękowania należą się gospodarzowi „Dni”, właścicielowi hotelu „Cis” panu Zbigniewowi Śliwińskiemu, który zadbał, wraz z całą obsługą hotelu, by pobyt w Przybędzy był dla nas jak najlepszym wspomnieniem.

Antoni Leon Dawidowicz

Przedruk z „Co słychać?”

Do tego sprawozdania prezesa chcemy dodać kilka informacji na temat udziału naszego Oddziału w Dniach.

Rankiem w sobotę wyjechaliśmy z Nowego Sącza w 15 osób czterema samochodami prywatnymi. W planie mieliśmy wycieczkę po Beskidzie Żywieckim. Ponieważ dwie osoby nie czuły się zbyt dobrze, wysiadły w Żywcu, by uczestniczyć w sesji popularno-naukowej, która odbyła się w zamku. My natomiast odbyliśmy wycieczkę na Krawców Wierch, gdzie w baczce obsługiwał nas chłopak znany nam z Młodej Hory. Po powrocie do Żywca zdążyliśmy jeszcze na dwa ostatnie wykla-

STATUT POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

**ze zmianami uchwalonymi na
V Zjeździe Delegatów PTT
w dniu 10 listopada 2001r.**

STATUT POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO

ze zmianami uchwalonymi na V Zjeździe
Delegatów PTT w dniu 10 listopada 2001r.

Rozdział I Postanowienia ogólne

§ 1

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, zwane dalej w skrócie PTT, jest zarejestrowanym i posiadającym osobowość prawną stowarzyszeniem miłośników gór, opierającym się przede wszystkim na społecznej działalności swoich członków.

§ 2

Reaktywowane w roku 1981 PTT jest następcą prawnym, sukcesorem i kontynuatorem tradycji Towarzystwa Tatrzańskiego powołanego w roku 1873 przemianowanego w roku 1922 na Polskie Towarzystwo Tatrzańskie istniejące do roku 1950.

§ 3

PTT zrzesza osoby zainteresowane czynnie kształtowaniem humanistycznych postaw wobec gór, popularyzowaniem ich wartości krajoznawczych, turystycznych, kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych oraz ochroną tych wartości.

§ 4

PTT działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Siedzibą władz naczelnych jest Kraków. PTT ma prawo powoływać Oddziały, Klub Wysokogórski PTT oraz Sekcję Narciarską PTT na zasadach określonych w dalszych postanowieniach statutu.

§ 5

PTT może być członkiem krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń o takich samych lub podobnych celach działania.

§ 6

PTT używa tradycyjnych odznak i pieczęci stosowanych do roku 1950 z napisem Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i wyobrażeniem kozicy oraz posiada sztandar.

Rozdział II Cele i środki działania

§ 7

Celem PTT jest:

1. wychowanie społeczeństwa, zwłaszcza młodzieży, dla idei poznawania, umiłowania i ochrony gór,
2. wykorzystanie i popularyzowanie walorów przyrodniczych, kulturowych, estetycznych i wychowawczych obcowania z górami, ich mieszkańcami i turystami,
3. ochrona i ratowanie środowiska naturalnego i krajobrazu ziem górskich oraz dzieł kultury duchowej i materialnej ich mieszkańców,
4. inspirowanie i popieranie badań naukowych, poczynić twórczych i kulturowych związanych z górami i aktywnością człowieka w górach,
5. sprzyjanie regionalizmowi i swojszczyźnie oraz kulturze polskich ziem górskich,
6. upowszechnienie wiedzy o górach i historii ziem górskich, poznania gór, ochrony ich wartości oraz idei i kultury turystyki górskiej ze szczególnym uwzględnieniem Tatr,
7. tworzenie i praktyczne rozwijanie modelu turystyki górskiej, szczególnie indywidualnej kwalifikowanej, jako formy czynnego wypoczynku i racjonalnego kontaktu z przyrodą górską.

§ 8

Dla osiągnięcia tych celów PTT:

1. zrzesza miłośników gór oraz dba o wysoki poziom ich wiedzy, kultury i kwalifikacji turystycznych,
2. podejmuje związaną z górami pracę wychowawczą i popularyzatorską wśród dzieci i młodzieży, w tym przez prowadzenie działalności w szkołach,
3. prowadzi, popiera i inicjuje działalność naukową, artystyczną, wydawniczą, wystawienniczą, muzealną, czytelniczą, odczytową i wszelką inną prezentującą propagującą problematykę gór i turystyki górskiej,
4. rozwija i upowszechnia takie formy turystyki górskiej, które uczą, kształtują społecznie pożądaną cechy charak-

- teru, budzą wrażliwość i zainteresowanie oraz stwarzają możliwość intelektualnej, społecznej i organizacyjnej aktywności członków,
5. utrzymuje i rozwija Centralną Bibliotekę Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego oraz biblioteki w Oddziałach i Kółkach,
 6. rozwija badania dotyczące treści, form, metod i organizacji turystyki górskiej,
 7. szkoli przewodników górskich,
 8. nabywa, buduje i prowadzi schroniska, schrony, bacówki, stacje turystyczne i dba właściwe użytkowanie górskich szlaków turystycznych,
 9. prowadzi prace znakarskie w górach,
 10. współdziała z organami państwowymi, samorządowymi i innymi organizacjami sprawie realizacji celów PTT,
 11. wspiera działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego gór, górskiego krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w jego nawarstwieniach historycznych
 12. przeciwdziała szkodliwym wpływom zmasowanego ruchu wycieczkowego na stan zasobów przyrody górskiej,
 13. propaguje akcję zdobywania Górskiej Odznaki Turystycznej PTT i szkoli przewodników GOT PTT.

ROZDZIAŁ III

CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 9

Członkowie PTT dzielą się na:

1. zwyczajnych,
2. wspierających,
3. honorowych.

§ 10

Członkiem zwyczajnym może być:

1. obywatel polski lub cudzoziemiec mający pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawiony praw obywatelskich,
2. małoletni w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
3. małoletni w wieku poniżej 16 lat za zgodą jego przedstawicieli prawnych,

Członkostwo powstaje przez złożenie pisemnej deklaracji o przystąpieniu do Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i przyjęcie w poczet członków zwyczajnych PTT decyzją Zarządu Oddziału.

§ 11

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna, która:

1. pisemnie zadeklarowała popieranie działalności PTT i współdziałanie w realizacji jego celów oraz regularne opłacanie składek członkowskich w wysokości co najmniej pięciokrotnej składki rocznej,
2. zostanie przyjęta w poczet członków wspierających uchwałą Zarządu Oddziału.

§ 12

1. Godność Członka Honorowego nadaje Walny Zjazd Delegatów na wniosek Zarządu Głównego osobom fizycznym szczególnie zasłużonym dla PTT lub jego celów.
2. Członek Honorowy posiada wszystkie prawa członka zwyczajnego, a ponadto zwolniony jest z obowiązku opłacania składek członkowskich.

§ 13

1. Członkowie zwyczajni mają czynne i biernie prawo wyborcze.
2. Małoletni członkowie zwyczajni w wieku 16 do 18 lat mogą korzystać z czynnego biernego prawa wyborczego z tym, że w składzie władz PTT większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
3. Małoletni członkowie zwyczajni w wieku poniżej 16 lat nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego i nie mają prawa udziału w głosowaniach na zebraniach PTT.

§ 14

Członek zwyczajny ma prawo:

1. uczestniczyć w pracach PTT,
2. zgłaszać wnioski i propozycje dotyczące działalności PTT,
3. korzystać z pomocy PTT i jego urządzeń,
4. posiadać legitymację i nosić odznakę PTT.

§ 15

Członkowie PTT są obowiązani:

1. dążyć do realizacji celów PTT,
2. przestrzegać statutu, regulaminów i uchwał władz PTT,
3. regularnie opłacać składki członkowskie, a nowo wstępujący ponadto wpisowe w wysokości połowy składki rocznej.

§ 16

Członkostwo PTT ustaje w przypadku:

1. wystąpienia zgłoszonego na piśmie do Zarządu Oddziału
2. skreślenia z listy członków przez Zarząd Oddziału z powodu nie zapłacenia składki członkowskiej za okres przekraczający jeden rok,
3. wykluczenia prawomocnym orzeczeniem Sądu Koleżeńskiego.

Rozdział IV

Organizacja PTT

§ 17

1. Podstawową strukturę PTT tworzą Oddziały i Koła.
2. W skład Towarzystwa wchodzi również:
 - a) Klub Wysokogórski PTT (w skrócie KW PTT),
 - b) Sekcja Narciarska PTT (w skrócie SN PTT).

§ 18

Kadencja władz PTT trwa trzy lata.

§ 19

Władze PTT są wybierane w głosowaniu tajnym. Jeżeli liczba kandydatów nie przekracza liczby mandatów przewidzianych dla danej władzy, a wszyscy uprawnieni do głosowania wyrażą na to zgodę, głosowanie może się odbywać jawnie.

ROZDZIAŁ V

Naczelne władze PTT

§ 20

Naczelnymi władzami PTT są:

1. Zjazd Delegatów,
2. Zarząd Główny,
3. Prezydium Zarządu Głównego,
4. Główna Komisja Rewizyjna,
5. Główny Sąd Koleżeński.

§ 21

Najwyższą władzą PTT jest Zjazd Delegatów

§ 22

W Zjeździe Delegatów biorą udział:

1. z głosem stanowiącym delegaci wybrani na Walnych Zgromadzeniach Oddziałów według klucza wyborczego ustalonego każdorazowo przez Zarząd Główny,
2. z głosem doradczym Członkowie Honorowi PTT, członkowie Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz zaproszeni goście.

§ 23

1. Zjazdy Delegatów mogą być zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajny Zjazd Delegatów odbywa się raz na trzy lata.
3. Nadzwyczajny Zjazd Delegatów może być zwołany przez Zarząd Główny:
 - a) z własnej inicjatywy,

- b) na pisemny wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - c) na pisemny wniosek Walnych Zgromadzeń co najmniej połowy ogólnej liczby Oddziałów.
4. Zarząd Główny zwołuje Nadzwyczajny Zjazd Delegatów w terminie 3 miesięcy od podjęcia uchwały lub otrzymania wniosku.
 5. Nadzwyczajny Zjazd Delegatów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

§ 24

1. O terminie, miejscu i porządku obrad Zjazdu Delegatów Zarząd Główny zawiadamia delegatów co najmniej 30 dni przed terminem Zjazdu.
2. Zjazd Delegatów jest prawomocny w I terminie przy udziale co najmniej 2/3 delegatów wybranych prawomocnie na Walnych Zgromadzeniach Oddziałów.
3. W II terminie (po upływie 15 minut) Zjazd Delegatów jest prawomocny bez względu na liczbę delegatów biorących udział w Zjeździe.
4. Uchwały Zjazdu Delegatów są podejmowane zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej 2/3 delegatów biorących udział w Zjeździe.
5. Mandaty delegatów zachowują ważność do następnych wyborów delegatów na Walny Zjazd i są ważne w przypadku zwołania przed tym terminem Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów.

§ 25

Do właściwości Zjazdu Delegatów należy:

1. uchwalanie programu i kierunków działań PTT,
2. rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
3. udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej,
4. rozpatrywanie odwołań od decyzji władz naczelnych PTT,
5. wybór Prezesa PTT, Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego
6. nadawanie godności Członka Honorowego PTT i Honorowego Prezesa PTT,
7. uchwalanie zmian statutu, regulaminów i podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji Zjazdu Delegatów,
8. rozpatrywanie innych spraw wniesionych pod obrady Zjazdu Delegatów przez władze PTT lub delegatów.
9. podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania PTT i przeznaczenia jego majątku.

§ 26

Zarząd Główny jest najwyższą władzą PTT w okresie między Zjazdami Delegatów.

§ 27

1. Zarząd Główny składa się z prezesa i 14-24 członków wybieranych przez Zjazd spośród delegatów. W skład Zarządu Głównego wchodzi ponadto Prezes Honorowy
2. Zarząd Główny konstituuje się na swoim pierwszym posiedzeniu, któremu przewodniczy nowo wybrany prezes wybierając ze swego grona Prezydium składające się z prezesa, 2-3 wiceprezesów, sekretarza, skarbnika oraz 3-5 członków. W skład Prezydium wchodzi ponadto Prezes Honorowy
3. Do ważności uchwał Zarządu Głównego jest niezbędna obecność co najmniej 1/2 składu Zarządu wraz z prezesem lub jego zastępcą.
4. Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się co najmniej 3 razy do roku, a w każdym przypadku na żądanie co najmniej połowy jego członków.
5. Zarząd Główny odwołuje ze swego składu członków nie wykazujących aktywności lub którzy opuścili trzy kolejne posiedzenia Zarządu bez uprzedniego usprawiedliwienia. Zarząd Główny może dokooptować do swego składu nowych członków na miejsce członków odwołanych lub ustępujących w liczbie nie przekraczającej 1/3 liczby członków pochodzących z wyboru
6. Organizację i tryb pracy Zarządu Głównego określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.
7. W posiedzeniach Zarządu Głównego biorą udział z głosem doradczym prezesi lub upoważnieni przedstawiciele Oddziałów oraz przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej lub upoważniony przez niego członek Komisji.

§ 28

1. Do kompetencji Prezesa PTT należy:
 - 1.1 kierowanie działalnością PTT,
 - 1.2 reprezentowanie PTT na zewnątrz.
2. W sytuacjach nagłych i koniecznych Prezes PTT podejmuje decyzje jednoosobowo.
3. Prezesa PTT zastępują wiceprezesi.

§ 29

1. Prezydium Zarządu Głównego wykonuje uchwały Zarządu Głównego, przedstawia problemy i wnioski na jego posiedzeniach oraz załatwia sprawy nagłe.
2. Do kompetencji Prezydium należy:
 - 2.1 zarządzanie finansami i majątkiem PTT w ramach zatwierdzonego budżetu,
 - 2.2 powoływanie i rozwiązywanie Oddziałów PTT oraz koordynowanie i kontrolowanie ich działalności,
- 2.3 powoływanie i odwoływanie komisji i sekcji wykonujących określone zadania statutowe,
- 2.4. realizowanie uchwał Zjazdu Delegatów,
- 2.5. prowadzenie działalności wydawniczej,

- 2.6. utrzymywanie i rozwijanie Centralnej Biblioteki PTT,
 - 2.7. ustalanie rocznych planów działania i budżetów, zatwierdzanie sprawozdań z ich wykonania,
 - 2.8. prowadzenie i nadzorowanie szkoleń.
3. Organizację i tryb działania Prezydium określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.
 4. Posiedzenia Prezydium odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

§ 30

Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

1. ustalanie wysokości odpisów od składek członkowskich na rzecz Zarządu Głównego,
2. zwoływanie Zjazdu Delegatów,
3. ustalanie klucza wyborczego na Zjazd Delegatów,
4. rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań z działalności Prezydium Zarządu Głównego,
5. zawieszanie uchwał Walnych Zgromadzeń i Zarządów Oddziałów, jeżeli są sprzeczne ze statutem lub uchwałami władz naczelnych PTT,
6. podejmowanie uchwał w sprawach nie należących do właściwości innych władz PTT,
7. opracowywanie i zatwierdzanie regulaminów i innych przepisów dotyczących PTT,
8. ocena działalności komisji i sekcji,
9. przyznawanie Złotej Odznaki PTT z Kosówką.

§ 31

1. Główna Komisja Rewizyjna kontroluje całokształt działalności PTT, składa sprawozdania Zjazdowi Delegatów oraz posiada wyłączne prawo stawiania wniosku udzielenie absolutorium Zarządowi Głównemu, bada zgodność uchwał władz PTT ze statutem oraz przepisami prawa.
2. Główna Komisja Rewizyjna co najmniej raz w roku przeprowadza kontrolę całokształtu działalności Zarządu Głównego, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowo-gospodarczej pod względem celowości, rzetelności i gospodarności.
3. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 5-7 członków, którzy wybierają ze swego grona przewodniczącego, zastępcę i sekretarza.
4. Przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej lub upoważniony przez niego członek Komisji może brać udział w posiedzeniach Zarządu Głównego z głosem doradczym.
5. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo występowania do Zarządu Głównego z wnioskami wynikającymi z ustaleń kontroli i żądania wyjaśnień.
6. Tryb postępowania Głównej Komisji Rewizyjnej określa regulamin uchwalony przez Zjazd Delegatów.
7. Postanowienia § 27 pkt. 3 oraz pkt. 5 stosuje się odpowiednio.

§ 32

1. Główny Sąd Koleżeński rozpatruje sprawy dotyczące nieprzestrzegania przez członków PTT postanowień statutu, uchwał władz PTT, przepisów prawa oraz zasad współżycia społecznego.
2. Główny Sąd Koleżeński działa jako Sąd odwoławczy w stosunku do orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów oraz jako sąd pierwszej instancji dla członków władz naczelnych. W tym ostatnim przypadku drugą instancją stanowi Główny Sąd Koleżeński w innym składzie.
3. Główny Sąd Koleżeński składa się z dziewięciu członków, którzy wybierają spośród siebie sekretarza, przewodniczącego i jego zastępcę.
4. Główny Sąd Koleżeński wszczyna postępowanie na wniosek strony lub z urzędu.
5. Tryb postępowania Sądów Koleżeńskich określa regulamin uchwalony przez Zjazd Delegatów.
6. Sądy Koleżeńskie mogą orzekać następujące kary:
 - a) upomnienie,
 - b) zawieszenie w prawach członka na okres do 2 lat,
 - c) wykluczenie z PTT.
7. Główny Sąd Koleżeński podejmuje uchwały w sprawach interpretacji statutu PTT.
8. Postanowienia § 27 pkt. 3 i pkt. 5 stosuje się odpowiednio.

Rozdział VI ODDZIAŁY I KOŁA

§ 33

1. Oddział jest podstawową jednostką terytorialną PTT.
2. Utworzenie Oddziału następuje na mocy uchwały Zarządu Głównego na wniosek co najmniej 30 osób.
3. Oddział może posiadać osobowość prawną, którą nabywa z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu oddziału do rejestru.

§ 34

Zarząd Główny może rozwiązać Oddział, który:

1. w ciągu jednego roku nie wykazał żadnej merytorycznej działalności,
2. nie stosuje się do uchwał władz naczelnych PTT lub jego statutu,
3. liczy mniej niż 30 członków.

§ 35

1. Zarząd Główny może zawiesić Zarząd Oddziału w przypadku działania na szkodę PTT, stwierdzenia nadużyć finansowych oraz w razie całkowitej bezczynności Oddziału.

2. Podejmując decyzję o zawieszeniu Zarząd Główny powołuje Tymczasowy Zarząd Oddziału, którego zadaniem jest usunięcie przyczyn zawieszenia oraz zwołanie w terminie 3 miesięcy nadzwyczajnego zgromadzenia Oddziału, celem dokonania wyboru nowych władz Oddziału lub podjęcia decyzji o rozwiązaniu Oddziału.

§ 36

Władzami Oddziału są:

1. Walne Zgromadzenie,
2. Zarząd,
3. Komisja Rewizyjna,
4. Sąd Koleżeński.

§ 37

1. Walne Zgromadzenie członków jest najwyższą władzą Oddziału PTT.
2. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Oddziału należy:
 - a) uchwalanie programu działania Oddziału zgodnego z postanowieniami statutu uchwałami naczelnych władz PTT,
 - b) rozpatrywanie sprawozdań z działalności Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego Oddziału,
 - c) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Oddziału na wniosek Komisji Rewizyjnej,
 - d) wybór Prezesa, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego Oddziału,
 - e) uchwalanie regulaminów i podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji Walnego Zgromadzenia,
 - f) rozpatrywanie spraw wniesionych przez władze oraz członków Oddziału,
 - g) nadawanie godności Honorowego Prezesa Oddziału,
 - h) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu Oddziału.

§ 38

1. Walne Zgromadzenie członków może być zwyczajne lub nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się raz na trzy lata.
3. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może być zwołane:
 - a) z własnej inicjatywy Zarządu Oddziału,
 - b) na pisemny wniosek Komisji Rewizyjnej,
 - c) na pisemny wniosek co najmniej 1/3 liczby członków PTT zrzeszonych w Oddziale,
 - d) na żądanie Zarządu Głównego PTT.
4. Zarząd Oddziału zwołuje Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania wniosku lub podjęcia uchwały.
5. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie obraduje nad sprawami, dla których zostało zwołane.

§ 39

1. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia zawiadamia członków Oddziału Zarząd co najmniej 14 dni przed terminem.
2. Walne Zgromadzenie jest prawomocne w I terminie przy udziale (obecności) co najmniej 1/2 liczby członków PTT zrzeszonych w Oddziale.
3. W II terminie, po upływie 15 minut, uchwały są ważne bez względu na liczbę członków Oddziału obecnych na Zgromadzeniu.

§ 40

W Walnym Zgromadzeniu biorą udział:

1. z głosem stanowiącym członkowie zwyczajni i członkowie honorowi,
2. z głosem doradczym członkowie wspierający i zaproszeni goście.

§ 41

1. Zarząd Oddziału składa się z prezesa i 4-10 członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Zarząd wybiera ze swego grona 1-3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.
2. Do ważności uchwał Zarządu Oddziału jest niezbędna obecność co najmniej 1 liczby członków Zarządu wraz z prezesem lub jego zastępcą.
3. Zebrania Zarządu Oddziału odbywają się co najmniej 3 razy do roku, a w każdym przypadku na żądanie co najmniej połowy jego członków.
4. Zarząd Oddziału może odwołać ze swego składu członków nie wykazujących aktywności. Może także dokooptować do swego składu nowych członków na miejsce członków odwołanych lub ustępujących, w liczbie nie przekraczającej 1/3 liczby członków pochodzących z wyboru.
5. Organizację i tryb pracy Zarządu Oddziału określa regulamin uchwalony przez Zarząd Oddziału.
6. Prezes Oddziału lub upoważniony przez niego przedstawiciel bierze udział w posiedzeniach Zarządu Głównego z głosem doradczym.

§ 42

Do zakresu działania Zarządu Oddziału należy:

1. realizowanie uchwał Walnego Zgromadzenia oraz uchwał i wytycznych władz naczelnych PTT,
2. opracowywanie i uchwalanie planów działalności Oddziału PTT oraz zatwierdzania sprawozdań z ich wykonania,
3. podejmowanie decyzji w sprawach finansowych i majątkowych Oddziału. Oddziały nie posiadające osobowości prawnej podejmują decyzje w sprawach finansowych i majątkowych w ramach upoważnienia Zarządu Głównego,
4. zwoływanie Walnych Zgromadzeń,

5. powoływanie klubów do rozwinięcia specjalnej działalności oraz komisji lub sekcji do realizacji zadań statutowych,
6. powoływanie i rozwiązywanie Kół oraz nadzorowanie (kontrolowanie) ich działalności,
7. uchwalanie regulaminów oraz podejmowanie uchwał w sprawach nie zastrzeżonych do zakresu uprawnień innych władz PTT,
8. ustalanie wysokości składek członkowskich obowiązujących w Oddziale,
9. prowadzenie działalności wydawniczej,
10. utrzymywanie i rozwijanie bibliotek w Oddziale i Kołach,
11. prowadzenie szkoleń.

§ 43

1. Komisja Rewizyjna kontroluje całokształt działalności Zarządu Oddziału, składa sprawozdania Walnemu Zgromadzeniu oraz posiada wyłączne prawo stawiania wniosku o udzielenie absolutorium Zarządowi Oddziału.
2. Komisja Rewizyjna składa się z 3-5 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie. Komisja wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę i sekretarza.
3. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej lub upoważniony przez niego członek Komisji może brać udział w posiedzeniach Zarządu Oddziału z głosem doradczym.
4. Komisja Rewizyjna ma prawo występowania do Zarządu Oddziału wnioskami wynikającymi z ustaleń kontroli i żądania wyjaśnień.
5. Tryb postępowania Komisji Rewizyjnej określa regulamin uchwalony przez Walny Zjazd Delegatów.
6. Postanowienia § 41 pkt. 2 oraz pkt. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 44

1. Sąd Koleżeński Oddziału rozpatruje i rozstrzyga w pierwszej instancji sprawy członków PTT wymienione w § 32.
2. Sąd Koleżeński Oddziału składa się z 3-5 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie. Sąd wybiera spośród siebie przewodniczącego i sekretarza.
3. Tryb postępowania Sądu Koleżeńskiego Oddziału określa regulamin uchwalony przez Zjazd Delegatów.
4. Postanowienia § 41 pkt. 2 oraz pkt. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 45

PTT może posiadać przedstawicieli w miejscowościach, gdzie nie działają Oddziały i Koła PTT. Przedstawiciele powołuje Zarząd Główny lub jego Prezydium i działają oni na podstawie upoważnienia Zarządu Głównego.

§ 46

1. Podstawową jednostką organizacyjną PTT jest Koło.

2. Utworzenie Koła następuje na mocy uchwały Zarządu Oddziału, na wniosek co najmniej 10 osób.
3. Władzami Koła są:
 - a) Walne Zebranie,
 - b) Zarząd.
4. Walne Zebranie Członków odbywa się raz na trzy lata i jest najwyższą władzą Koła, uprawnioną do:
 - a) ustalania kierunków działania Koła zgodnych z postanowieniami statutu i uchwałami władz naczelnych PTT,
 - b) dokonywania wyboru Zarządu Koła,
 - c) przyjmowania sprawozdań Zarządu Koła.
5. W Walnym Zebraniu udział biorą z głosem stanowiącym wszyscy zwyczajni członkowie Koła.
6. Zarząd Koła składa się z 3-5 członków wybranych przez Walne Zebranie Koła. Zarząd wybiera ze swego grona prezesa, sekretarza i skarbnika.
7. Zarząd Koła kieruje bieżącą działalnością Koła w okresie między Walnymi Zebraniem w zakresie ustalonym celami statutowymi i uchwałami władz PTT.
8. Zarządy Oddziałów mogą powoływać szkolne Koła i Kluby PTT, których członkami są małoletni członkowie zwyczajni. Małoletni członkowie zwyczajni zrzeszeni w szkolnych kołach i klubach PTT mają prawo do udziału w głosowaniach na zebraniach Koła oraz mają czynne i bierne prawo wyborcze do władz Koła lub Klubu, do którego należą.
9. Zarząd Oddziału może rozwiązać Koło, które:
 - a) w ciągu jednego roku nie wykazało żadnej działalności,
 - b) nie stosuje się do uchwał władz PTT lub jego statutu,
 - c) liczy mniej, niż 10 członków.

ROZDZIAŁ VII

Klub Wysokogórski PTT SEKCJA NARCIARSKA PTT

§ 47

1. Celem Klubu Wysokogórskiego PTT jest uprawianie oraz popieranie taternictwa i alpinizmu.
2. Klub Wysokogórski PTT jest członkiem Towarzystwa na prawach Oddziału.
3. Klub Wysokogórski PTT może posiadać osobowość prawną.
4. Członkiem Klubu Wysokogórskiego PTT może być wyłącznie członek PTT, przyjęty przez Zarząd Klubu Wysokogórskiego na zasadach wyszczególnionych w statucie Klubu.

§ 48

1. Celem Sekcji Narciarskiej PTT jest uprawianie oraz po-

pieranie narciarstwa górskiego.

2. Sekcja Narciarska PTT jest członkiem Towarzystwa na prawach Oddziału.
3. Sekcja Narciarska PTT może posiadać osobowość prawną.
4. Członkiem Sekcji Narciarskiej PTT może być wyłącznie członek PTT, przyjęty przez Zarząd Sekcji na zasadach wyszczególnionych w statucie Sekcji.

Rozdział VIII

Majątek Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

§ 49

Majątek PTT powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dotacji, dochodów, z własnej działalności gospodarczej prowadzonej według zasad określonych w odrębnych przepisach, dochodów z majątku PTT oraz ofiarności publicznej.

§ 50

1. Dla ważności oświadczeń z zakresu praw i obowiązków majątkowych PTT oraz udzielania pełnomocnictwa, wymagane jest współdziałanie i podpisy prezesa oraz skarbnika Zarządu Głównego lub innych osób upoważnionych przez Zarząd Główny.
2. W odniesieniu do Oddziałów przepisy pkt. 1 stosuje się odpowiednio. Oddziały nie posiadające osobowości prawnej mogą składać oświadczenia w zakresie praw i obowiązków majątkowych w granicach umocowania przez Zarząd Główny.

ROZDZIAŁ IX

Zmiana statutu i rozwiązanie PTT

§ 51

Wniosek o zmianę statutu PTT może przedstawić Zarząd Główny albo połowa Oddziałów. Zjazd Delegatów uchwała zmianę większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 delegatów.

§ 52

Wniosek o rozwiązanie PTT musi być poparty przez Walne Zgromadzenia 3/4 wszystkich Oddziałów. Uchwała Zjazdu Delegatów rozwiązująca PTT wymaga większości 3/4 głosów, przy obecności co najmniej 3/4 delegatów.

W razie podjęcia uchwały o rozwiązaniu PTT, Zjazd Delegatów powołuje Komisję Likwidacyjną i decyduje o przeznaczeniu majątku PTT. Uchwała ta wymaga zatwierdzenia władzy rejestracyjnej.

dy na sesji oraz zwiedzanie zamku. Okazało się, że w międzyczasie dotarła piątka członków naszego Koła w Tarnobrzegu, którzy przebywali w Zawoi. Do końca już braliśmy udział w programie przygotowanym przez organizatorów.

Do sprawozdania prezesa Dawidowicza chcemy tylko dodać, że podczas sobotniego ogniska Jurek Gałda w imieniu naszego Oddziału i Koła Przewodników złożył mu życzenia z okazji 50. rocznicy urodzin, uzupełniając je naszym re-

gionalnym dobrem kultury, czyli butelką tej, „co daje krzepę i krasa lica” z Łącka.

W niedzielę dużym przeżyciem dla nas była Msza Św. pod Krzyżem Milenijnym na Matysce, a potem zwiedzenie imponującej elektrowni szczytowo-pompowej na (a właściwie w) górze Żar. No i oczywiście chcemy się przyłączyć do podziękowań dla Maćka Pająkowskiego i jego kolegów z Oddziału w Żywcu za wspaniale zorganizowana imprezę.

IV Posiedzenie Zarządu Głównego PTT OCHOTNICA GÓRNA, 18 - 19 października 2002 r.

Organizatorem tego już ostatniego w tym roku posiedzenia był Oddział PTT im. Tytusa Chałubińskiego w Radomiu, a jego miejscem była Stacja Turystyczna PTT w Ochotnicy Górnej. Nasz Oddział reprezentowali kol. Jerzy Gałda i Maciej Zaremba.

Rozpoczęto od uchwalenia regulaminu Zarządu Głównego według projektu przygotowanego przez kol. Jana Weigla. Po uwzględnieniu kilku poprawek regulamin został przyjęty.

Następnie przedstawiono sprawozdanie z działalności Prezydium ZG za okres od maja oraz sprawozdanie finansowe. Dyskusję zdominowała sprawa pozyskania dotacji na działalność Towarzystwa. Uchwalono też odpisy od składek na rzecz Zarządu Głównego, które w 2003 r. wynosić będą 10 zł a ulgowe 5 zł (dotychczas odpowiednio 8 i 4 zł).

Podsumowano Dni Gór PTT 2002, dziękując organizatorom za olbrzymi wkład pracy i sprawny przebieg imprezy. Następnie omówiono złożenia organizacyjne Dni Gór PTT 2003, ponieważ w tym właśnie roku Polskie Towarzystwo Tatrzańskie będzie obchodzić jubileusz 130-lecia postanowiono, że odbędą się one w Zakopanem, a głównym organizatorem będzie Oddział PTT w Poznaniu. Nasz Oddział podjął się współpracy w zakresie obsługi przewodnickiej.

Omówiono też przygotowania do wydania kolejnego, XI tomu „Pamiętnika PTT”, który powinien się ukazać przed sezonem letnim 2003.

Kol. Jan Weigel przedstawił przygotowane przez siebie założenia zorganizowania Klubu Wysokogórskiego PTT. Oddziały mają przeprowadzić rozeznanie odnośnie zorganizowania KW na swoim terenie.

Ustalono także, że organizatorem Konferencji Programowej PTT będzie Oddział w Nowym Sączu. Odbędzie się ona w jednym z uzdrowisk w Dolinie Popradu w dniu 5.04.2003. Natomiast następne posiedzenie ZG odbędzie się w Górach Świętokrzyskich w dniach 17-19 stycznia 2003, a jego organizatorem będzie Koło PTT w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Na zakończenie obrad Mszę Świętą odprawił nasz kapelan ks. Józef Drabik. I wreszcie tuż przed odjazdem „dojechała” z krakowskiej drukarni pierwsza partia najnowszego, X tomu „Pamiętnika PTT”.

Przy ognisku

JAK DOBRZE NAM

Jak dobrze nam zdobywać góry
I młodą piersią chłonać wiatr,
Prężnymi stopy deptać chmury
I palce ranić ostrzem Tatr.

Mieć w uszach szum, strumieni śpiew
A w żyłach rozrętnioną krew.

Mieć w uszach szum, strumieni śpiew
A w żyłach rozrętnioną krew.

Hejże hej. Hejże ha,
Żyjmy więc, póki czas
Bo kto wie, bo kto wie,

Kiedy znowu ujrzę was.
Jak dobrze nam głęboką nocą
Wędrować jasną wstęgą szos,
Patrzeć, jak gwiazdy niebo złocą
I czekać, co przyniesie los.

Mieć w uszach szum...

Jak dobrze nam po wielkich szczytach
Wracać w doliny, progi swe,
Przyjaciół jasne twarze witać,
O, młoda duszo, raduj się.

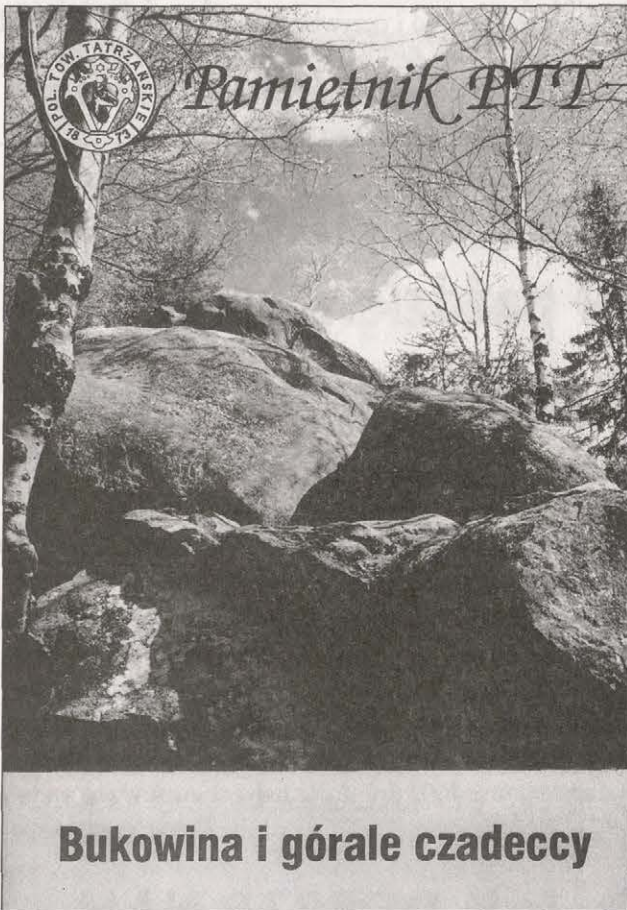
Mieć w uszach szum...

Historia filozofii po góralsku (XIII)

„A jakiej ciekowi wiedzy trza? Nowożniejse jest to, coby sóm siebie znoł. Cy ty wiys, co w tobie siedzi? Jaki djoboł? Jaki janiol? No nie wiys. To po co patrys na gwiozdy, wtóre sóm daleko, a nie patrys na siebie, wtorego mos blisko? Nie uciekoj od siebie. Nie trać siebie. Poznaj cłeku samego siebie”.

„Pamiętnik“ ma 10 lat

Bukowina i górale czadeccy

Przed 10 laty ukazał się pierwszy tom — wznowionego po 70 latach przerwy — „Pamiętnika Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego”. Przed kilku dniami drukarnię opuścił tom

dziesiąty. Skład redakcyjny tego rocznika ulegał zmianom, z wyjątkiem dwóch osób: Barbary Morawskiej-Nowak i Adama Liberaka. To także ich jubileusz.

Tom dzieli się — jak zwykle — na kilka części. Pierwszą otwiera esej Marii Gąsienicy-Chmiel o historii pasterstwa tatrzańskiego (polecamy przepis na oscypek!). Potem następuje zajmująco napisany artykuł Zbigniewa Jaworowskiego o skażeniach występujących w górach i lodowcach w Polsce, Himalajach, Spitsbergenie, Alpach, Ugandzie, Peru, Alasce, Norwegii i Antarktydzie. Dalej Stanisław Janocha pisze o „Bukowinie — bogatym kraju biednych ludzi” oraz o „Ziemi Czadeckiej — ziemi przodków”. We wspomnieniowym bloku na temat II Dni Gór PTT zorganizowanych przez Jarosławski Oddział PTT „Bieszczadnik”, możemy przeczytać m. in. tekst poświęcony Bieszczadzkiemu Parkowi Narodowemu (Wojomir Wojciechowski), eseje poświęcone Bieszczadom (Antonina Sebesta, Barbara Morawska-Nowak, Andrzej Burghardt i Jacek Holub). W dalszym ciągu Waldemar Betlejewski zaprasza na „Drogę ku hindukuskim szczytom”, a Józef Durden przypomina spór z Węgrami o granice koło Morskiego Oka. „Pamiętnik” przypomina także sylwetkę Mieczysława Orłowicza (Tadeusz Kiełbasiński) i mistrza nart Stanisława Zubka (Józef Durden) oraz Bartka Olszańskiego i Marka Łabunowicza — towarzyszy, którzy zginęli podczas akcji w 2001 roku.

Ostatnia część rocznika poświęcona jest sprawom organizacyjnym. Można się z niej m. in. dowiedzieć, że najliczniejszym w Polsce jest nowosądecki Oddział PTT „Beskid”, liczący (łącznie z kołami w Krynicy i Tarnobrzegu) 270 członków, wyprzedzając Poznań (185) i Radom (129).

Przedruk z „Dziennika Polskiego” z 22 listopada 2002

Klub Wysokogórski PTT

Na pytanie „Czy jest potrzebny Klub Wysokogórski PTT?” „CO SŁYCHAĆ” odpowiedzieliśmy na Konferencji Programowej w kwietniu 2000 roku oraz na V Zjeździe Delegatów PTT w listopadzie ubiegłego roku, uchwalając zmiany w statucie naszego stowarzyszenia, umożliwiające powołanie KW PTT. W maju 2002 roku Sąd Rejonowy w Krakowie zmiany uchwalone przez Zjazd zatwierdził. Na październikowym posiedzeniu Zarządu Głównego w Ochojcu omówiłem projekt założeń organizacyjnych Klubu Wysokogórskiego PTT i zostałem zobowiązany do przedstawienia tych założeń w „CO SŁYCHAĆ?” ..

Celem KW PTT winno być prowadzenie, rozwijanie i popieranie działalności taterniczej oraz alpinistycznej, a także eksploracyjnej, trekkingowej, turystycznej, narciarskiej i innej związanej z górami wysokimi. Wśród celów powinna się znaleźć również ochrona środowiska naturalnego i krajobrazu gór wysokich.

Zgodnie z zapisem w statucie PTT, członkiem KW PTT może być wyłącznie członek naszego Towarzystwa. Zakładam, że KW PTT będzie klubem elitarnym, zrzeszającym taterników i alpinistów, a także doświadczonych turystów wysokogórskich, spełniających określone wymagania (wejścia na szczyty tatrzańskie nie znakowanymi, trudnymi szlakami turystycznymi, wejścia drogami lodowymi na szczyty alpejskie, przejścia ferrat itp.). Oferta członkowska KW PTT powinna być skierowana przede wszystkim do osób, które uprawiają taternictwo, alpinizm i turystykę wysokogórską w sposób nie wyczynowy, a rekreacyjny, nie będący przedmiotem zainteresowania obecnie działających klubów wysokogórskich, nastawionych na wyczyn sportowy w górach, skałkach i na sztucznych ściankach wspinaczkowych.

Członek KW PTT będzie płacił dwie składki: członkowską PTT oraz klubową.

Statut naszego Towarzystwa stanowi, że KW PTT będzie członkiem PTT na prawach Oddziału, posiadającego osobowość prawną, będzie więc zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Klub będzie działał na terenie całego kraju i można będzie tworzyć sekcje regionalne.

Uważam, że KW PTT powinien być członkiem Polskiego Związku Alpinizmu. Musi zatem spełniać wymogi stawiane członkom Związku, m. in. członkowie założyciele KW PTT muszą posiadać „uprawnienia alpinistyczne PZA“, czyli kartę taternika. Członkostwo PZA przyniesie określone korzyści, ale również niedogodności związane z zaakceptowaniem przez KW PTT zasad szkolenia obowiązujących w PZA, nastawionych na szkolenie wyczynowych wspinaczy. Zasady te są rygorystycznie przestrzegane przez lobby szkoleniowe działające w Związku. Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu KW PTT do PZA sprawy szkoleniowe należy omówić i rozważyć.

Rok 2003 jest rokiem jubileuszowym: obchodzić będziemy 100-lecie powstania Sekcji Turystycznej TT, pierwszej organizacji taternickiej w Polsce. Powołanie Klubu Wysokogórskiego PTT w roku jubileuszowym, byłby pięknym i efektywnym powrotem do tradycji polskiego ruchu wysokogórskiego. W Ochotnicy postanowiliśmy, że przed powołaniem komitetu założycielskiego KW PTT, przygotowaniem statutu Klubu i ustaleniem terminu zjazdu członków założycieli, założenia organizacyjne KW PTT powinny być poddane pod dyskusję ogółu członków naszego Towarzystwa.

Jan Weigel

przedruk z „Co Słysać“ nr 11-12 (143-144) z 2002

WITAMY W NASZYM GRONIE

662	Edward Osiecki	Tarnobrzeg
663	Danuta Zych	Sandomierz
664	Jerzy Kapuściński	Stalowa Wola
665	Agnieszka Biernat	Limanowa
666	Dariusz Ociepka	Limanowa
667	Janina Gałęziowska	Podegrodzie
668	Katarzyna Tyniec-Zych	Tarnobrzeg
669	Irena Kwaśniewska	Tarnobrzeg
670	Joanna Maślana	Tarnobrzeg
671	Renata Dytko	Tarnobrzeg
672	Sławomir Łatka	Rożnów
673	Marek Tokarczyk	Nowy Sącz
674	Wojciech Maciaszek	Rabka
675	Ewelina Miechurska	Nowy Sącz
676	Jacek Szymbara	Puławy
677	Bartosz Czerw	Piwniczna
678	Katarzyna Czerw	Piwniczna
679	Janina Czerw	Piwniczna
680	Krzysztof Czerw	Piwniczna
681	Stanisław Matuszyk	Nowy Sącz
682	Adam Płaneta	Nowy Sącz
683	Joanna Mirek	Nowy Sącz
684	Tadeusz Waśko	Nowy Sącz
685	Marek Michno	Wałbrzych
686	Joanna Górską	Nowy Sącz
687	Michał Winiarski	Rożnów
688	Adam Ponikowski	Nowa Dęba
689	Tomasz Sudoł	Nowa Dęba
690	Stanisława Mazur	Tarnobrzeg
691	Elżbieta Grzech	Tarnobrzeg
692	Katarzyna Sowińska	Radom
693	Małgorzata Bułkowska	Sandomierz
694	Andrzej Wojnarowski	Stary Sącz
695	Alicja Oślizło	Stróże
696	Katarzyna Łakuta	Padew Narodowa
697	Ramzes Idec	Tarnobrzeg

Nasi przewodnicy

Najaktywniejsi przewodnicy naszego Oddziału w latach 1990-2002

1.	Krzysztof Żuczowski	136 wycieczek
2.	Władysław Kowalczyk	133
3.	Maciej Zaremba	127
4.	Leszek Małota	64
5.	Mieczysław Winiarski (Tarnobrzeg)	53
6.	Jerzy Gałda	38
7.	Tadeusz Pogwizd	30
8.	Wiesław Piprek	21
	Marek Wojsław	21
10.	Antoni Piotrowski	20
11.	Wojciech Szarota	17
12.	Rudolf Gawlik	16
	Maciej Pietrkiewicz	16
14.	Barbara Reczek (Tarnobrzeg)	15
15.	Wojciech Lipa	14
16.	Lech Traciłowski	13
17.	Anna Totoń	11
	Paweł Kielbasa	11
	Aleksander Jarek	11
20.	Małgorzata Kieres	10
	Edward Storch	10
22.	Ryszard Patyk	9
23.	Bogdan Maślanka (Tarnobrzeg)	8
24.	Jerzy Baranowski	7
	Eugeniusz Mrówka	7
	Jarosław Kosowski (Tarnobrzeg)	7
27.	Stanisław Smaga	6
	Siergiej Pidmogilny (Tarnobrzeg)	6
	Jacek Gospodarczyk (Tarnobrzeg)	6
30.	Jacek Morawski (Tarnobrzeg)	5
	Ludwik Szymański (Tarnobrzeg)	5
	Wiesław Wcześny	5

INFORMACJE, AKTUALNOŚCI

• Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 28 maja 2002 r. wydał postanowienie o wpisaniu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 000115547. Natomiast statut PTT ze zmianami uchwalonymi na V Zjeździe Delegatów PTT w dniu 10 listopada 2001 r. został potwierdzony przez sąd 5 lipca 2002. Statut ten przedrukujemy wewnątrz tego numeru „Beskidu”.

• Antoni Dawidowicz i Maciej Zaremba spotkali się w listopadzie w Zakopanem z wiceminister gospodarki Małgorzatą Okońską-Zarembą oraz dyrektorem Departamentu Turystyki Małgorzatą Miką-Bryską. Następnie 13 grudnia 2002 z Warszawy z dyrektorem Miką-Bryską spotkał się Maciej Zaremba, by ustalić zasady współpracy PTT z Ministerstwem Gospodarki.

• W grudniu Komisja Przewodnicka ZG PTT wystąpiła do Ministerstwa Gospodarki z uwagami do projektu zmian w ustawie o usługach turystycznych.

• Tomasz Kwiatkowski uzgodnił w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska dofinansowanie przedsięwzięć podejmowanych przez nasze Towarzystwo.

• W kwietniu przedstawiciele naszego Towarzystwa spotkali się z dyrektorem TPN Pawłem Skawińskim. Rozmawiano o perspektywach współpracy. PTT zaproponowało m. in. działania na rzecz młodzieży (dyrektor zadeklarował osobiste prowadzenie wycieczek), przede wszystkim w zakresie edukacji ekologicznej, w tym udział w akcji sprzątania Tatr. Z naszej strony zadeklarowaliśmy nasz serwer dla stron Parku.

• Kilka dni wcześniej rozmawiano z Teresą Jabłońską, dyrektorem Muzeum Tatrzańskiego. Planuje ono utworzenie w niedalekiej przyszłości stałej ekspozycji dotyczącej historii PTT. Przeszkodą na dzisiaj jest zbyt skromna baza lokalowa Muzeum. Na razie w istniejącej już ekspozycji pojawią się plansze ukazujące skrótowo dzieje Towarzystwa i jego związki z Muzeum Tatrzańskim. Dyrektorka Jabłońska zadeklarowała także m. in. pełny dostęp naszych przedstawicieli do muzealnych archiwów związanych z PT i PTT oraz zorganizowanie w 2003 r. dużej wystawy historycznej o PTT w zakopiańskiej „Kolibie”.

• Przewodniczący Komisji ZG PTT ds. Wartości Zastanych skierował do dyrekcji TPN pismo w sprawie inwestycji ekologicznych w Dolinie Pięciu Stawów.

• W odpowiedzi na wniosek PTT z 16 maja 2002, Urząd Miasta Zakopane decyzją z 9 lipca 2002 postanowił dopuścić nasze Towarzystwo do udziału na prawach strony w postępowaniu administracyjnym w sprawie ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji „Przebudowa Kolei Linowej Kuźnice — Kasprowy Wierch”. Po zapoznaniu się z aktami sprawy, PTT przedstawiło burmistrzo-

wi Zakopanego swoje negatywne stanowisko odnośnie dwukrotnego zwiększenia przepustowości kolei, zalecając dokonanie ponownej oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Niezależnie od tego, w dniu 10 lipca 2002 ZG PTT przedstawił swoje stanowisko ministrowi środowiska, a w dniu 12 września 2002 wojewodzie małopolskiemu.

• Po otrzymaniu z Ministerstwa Środowiska projektu rozporządzenia w sprawie Tatrzańskiego Parku Narodowego, PTT przedstawiło ministerstwu swoje uwagi.

• Grawer z Warszawy wykonał dla naszego Towarzystwa srebrne miniaturki odznak organizacyjnych. Cena takiej odznaki wynosi 35 zł. Można je zamawiać w naszym Oddziale.

• Zespół ZG PTT ds. Filozofii i Kultury Turystyki pod przewodnictwem Krzysztofa Kabata zorganizował w dniach 15-17 listopada 2002 rekolekcje górskie pod nazwą „U źródeł...”

• Podczas listopadowych Targów „Eko-Media-Forum” w Poznaniu, PTT posiadało stoisko obsługiwane przez Oddział w Poznaniu.

• Nasz Oddział załatwił produkcję kalendarza biurkowego na 2003 rok z nazwą i logo PTT.

• W maju nasi koledzy z Koła PTT w Tarnobrzegu: Stanisław Bochniewicz, Jacek Gospodarczyk, Marek Łygas oraz Jacek Morawski zdali egzamin państwowy na przewodników beskidzkich. 7 września obok bacówki pod Niemcową złożyli oni ślubowanie i zostali przyjęci do Koła Przewodników PTT w Nowym Sączu. Ci sami koledzy trzy miesiące później zdobyli państwowe uprawnienia pilota wycieczek. Gratulujemy!

• Oddział PTT w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizował konkurs wiedzy o górach dla młodzieży gimnazjalnej i licealnej miasta i powiatu.

• Kilka Oddziałów PTT zaprosiło nas na imprezy organizowane przez siebie w 2003 roku. m. in. Oddział w Sosnowcu na XVIII Zimowe Wejście na Babią Górę (28.02-2.03), Oddział w Mielcu na IV Wielkopiątkową Drogę do Krzyża na Mogielicę (18.04), a bardzo aktywny Oddział im. Chałubińskiego w Radomiu na I Zimową Wypryę „Przez zaspy i zamiecie na Turbaczu” (21-23.02), X etap Rajdu „Sięganie po Koronę Gór Polski” w Górach Wałbrzyskich, Kamiennych i Sowich (30.04-4.05) oraz na II etap Rajdu „Perciami ku Wierchom” w Tatrach (16-22.06). Ponadto Oddział w Szczecinie organizuje konkurs fotograficzny „Tatrzańska zima”.

• Oddziały Łódzki i Karpacki PTT były organizatorami niezwykle udanych Dni Gór 2002, które odbyły się w dniach 10-12 kwietnia 2002 r.

• 25 sierpnia 2002 Oddział Poznański PTT obchodził 90. rocznicę urodzin swojego członka — Stanisława „Siwka” Krajny. My również życzymy Ci 200 lat, drogi Siwku.

• Z okazji wydania setnego numeru biuletynu „Zakos”, Oddział Łódzki PTT zorganizował we wrześniu w bacówce na Małym Skręcie uroczysty bal.

• Nasz kapelan ks. Józef Drabik 22 września przeżywał wielki dzień — konsekrację swojego nowego kościoła w Krynicy-Słotwinach, w którego budowę włożył tyle pracy i serca. Nasz Oddział reprezentowali w Krynicy Krystyna Wolak i Maciej Zaremba, a Zarząd Główny — Antoni Dawidowicz, no i oczywiście Krzysztof Kabat, będący projektantem wnętrza. Życzymy Księdzu Kapelanowi długiego proboszczowania.

• Jerzy Krakowski z Oddziału PTT w Mielcu zorganizował w Murzasichlu w dniach 27-29 września 2002 spotkanie kół młodzieżowych PTT. Odbyły się m. in. spotkania z dyrekcją TPN, a podczas wycieczki młodzież zbierała śmieci do worków dostarczonych przez Park.

• Rodzina ks. prof. Józefa Tischnera oraz Podhalański Oddział PTT w Nowym Targu byli organizatorami II Ogólnopolskiego Rajdu szlakami Księdza Profesora w Gorcach. Mottem było ewangeliczne zdanie: „Ka skarb, tam serce twoje“, użyte w homilii wygłoszonej przez ks. profesora pod Turbaczem w 1995 r. Rajd organizowany jest dla szkół noszących imię ks. Tischnera, a jest ich w kraju dziewięć.

• Kolejny jubileusz. 18 grudnia 1927 r. powołano Oddział PTT w Rabce. Wśród jego założycieli byli m. in. Stanisław Dunin Borkowski oraz ks. Jan Surowiak — rabczański proboszcz, który został pierwszym prezesem Oddziału. Wkrótce w Gorcach, Beskidzie Wyspowym i Myślenickim wytyczono szlaki turystyczne, a na Luboniu Wielkim i Starych Wierchach zbudowano schroniska górskie. W nieużywanym kościele uruchomiono muzeum, a także wydano przewodnik „Rabka i okolice“. W czasie okupacji działalność PTT została zdelegalizowana. Jednak jego członkowie prowadzili tajne nauczanie oraz trudnili się przetrzaniem uciekinierów z Generalnej Guberni na Węgry. W 1948 roku reaktywowano Oddział, który działał do rozwiązania Towarzystwa w 1950 r. Żywą historią rabczańskiej turystyki jest Elfryda Trybowska, która wraz z mężem Czesławem przybyła do Rabki w 1935 r. Czesław Trybowski został pierwszym prezesem nowej organizacji — PTTK. Pani Elfryda tak wspomina te czasy w wywiadzie dla „Tygodnika Podhalańskiego“: *„Nie było nam łatwo. Działalność każdej organizacji na początku lat pięćdziesiątych podlegała zatwierdzeniu przez PZPR. Z tego też powodu, poza kilkoma osobami posiadającymi odpowiednie przygotowanie, do władz Towarzystwa został włączony element o „sprawdzonym światopoglądzie“. Najczęściej członkowie partii, bądź powiązanej z nią Ligi Kobiet“.*

• We wrześniu została zorganizowana IX edycja akcji „Sprzątanie Świata“. Przenika ona także do sąsiednich krajów. W ubiegłym roku po raz pierwszy wzięła w niej udział Ukraina, a obecnie Białoruś.

* Życie dostarcza nam coraz więcej argumentów za wprowadzeniem obowiązkowego badania psychiatrycznego dla kandydatów na ministrów. W trakcie składania tego numeru „Beskidu“ prasa podała, że w związku z wypadkami lawinowymi, które miały miejsce w tym sezonie zimowym, minister Janik zapowiedział obowiązkowe posiadanie GPS-ów przez turystów wędrujących po górach. Nieorientowanym wyja-

śniamy, że GPS (czyli Global Positioning System) służy do wyznaczania pozycji w terenie za pomocą satelity. Bylibyśmy wdzięczni, gdyby pan minister wyjaśnił — po pierwsze: jak sobie wyobraża użycie tego urządzenia przez człowieka przysypanego śniegiem? Po drugie: gdyby to się jakimś cudem udało, to jaką korzyść przysypanemu da świadomość jego pozycji geograficznej? I po trzecie: jak sobie wyobraża skuteczną kontrolę posiadania tego aparatu przez miliony osób chodzących po górach? Nie chcemy podejrzewać, że ministrowi zależy na napędzaniu klientów producentom GPS-ów. Bo przecież głupotą byłoby założenie, że owe miliony turystów ustawią się w kolejkach, by kupić aparat, którego najprostszy model kosztuje przynajmniej 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych). Przy okazji można by przypomnieć pomysł innego ministra tego rządu, który również nie wie, co mówi. Niedawno zapowiedział on wprowadzenie obowiązku montowania samolotowych „czarnych skrzynek“ w autokarach turystycznych. Pomijając nieprzydatność informacji na jakiej wysokości autokar znajdował się w chwili ewentualnego wypadku, to podejrzewam, że koszt tego urządzenia przewyższa wartość większości autokarów jeżdżących po polskich drogach.

• Oddział Civitas Christiana w Nowym Sączu zorganizował w październiku uroczystości związane z 10-leciem wydawania „Almanachu Sądeckiego“, podczas których nasz Oddział został wyróżniony dyplomem pamiątkowym za wieloletnią współpracę. „Almanach“ jest kwartalnikiem wydawanym z godną podziwu regularnością, a jego redaktorem naczelnym jest Leszek Migrała. To niezwykle potrzebne wydawnictwo, przybliżające w przystępny sposób historię Sądecczyzny — a także ziemi limanowskiej i słowackiego pogranicza — odgrywa olbrzymią rolę w ich popularyzacji.

• Podczas październikowego konwentu burmistrzów ziemskiego powiatu nowosądeckiego żalono się, że Popradzki Park Krajobrazowy, powołując się na Plan Ochrony Parku, wydaje negatywne opinie wobec pewnych wniosków samorządowców. Burmistrz Krynicy (po ostatnich wyborach już były burmistrz) Jan Golba posunął się do zaproponowania likwidacji Parku (!) i utworzenie nowego, „współpracującego“ z samorządami.

• Odcinek linii kolejowej łączącej Chabówkę z Nowym Sączem stanowi część 550-kilometrowej „kolei transwersalnej“ okalającej Karpaty od północy. Cesarstwo austriackie budowało ją w latach 1845-1884. Z powodu nierentowności PKP zawiesiło kursowanie na niej pociągów z początkiem października, powołując się na zbyt niskie dofinansowanie ze strony Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie. Natomiast przedstawiciel UM stwierdził, że „Urząd nie może wydawać nieograniczonych środków na złą organizację przewozów. PKP to najgorsza firma w Polsce“.

• Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu dysponuje dziewięcioma obiektami. Są to: Dom Gotycki, Galeria Dawna Synagoga, Galeria Marii Ritter i Park Etnograficzny w Nowym Sączu, Muzeum Nikifora w Krynicy, Muzeum Pienińskie w Szczawnicy, Muzeum Lachów Sądeckich w Podegrodziu, Ośrodek Budownictwa Ludowego w Szymbarku oraz cerkiew w Bartnem. Prowadzi w nich bardzo szeroką działal-

ność. Np. w Sądeckim Parku Etnograficznym od maja do sierpnia odbyły się cykle imprez „Odwiedziny u pradiadków na wsi“, „Majówka dla zakochanych“, „U pradiadka w warsztacie“, „Współgospodarze Karpat“ (Łemkowie i Romowie), a także „Czym chata bogata“ (cztery prezentacje sądeckich gmin).

- W lipcu zmieniły się granice Polski! Oddaliśmy Słowakom małą wysepkę na Popradzie w zamian za tereny nad Dunajcem. Dzięki temu terytorium naszego kraju powiększyło się o 42 m kw.

- Wbrew pogłoskom, podczas sierpniowej pielgrzymki do Polski Jan Paweł II nie odwiedził Zakopanego. Nie zawiódł jednak górali i ostatniego dnia pielgrzymki przyleciał śmigłowcem z Krakowa i zatoczył krąg nad Tatrami. Na Podhalu zapłonęły watry, a Ojca Świętego pozdrowiały tysiące mieszkańców oraz turystów.

- Jarosław Kalinowski podpisał w lipcu rozporządzenie określające warunki produkcji oscypka, które weszło w życie na początku października. Od tego czasu oscypki są praktycznie nielegalne. Wicepremier nie wziął bowiem pod uwagę specyfiki tej mającej 600-letnią tradycję produkcji. Rozporządzenie traktuje bączki, gdzie powstają owcze serki, jako „zakłady mleczarskie małej mocy“, ale też wymagające ścian wyłożonych kafelkami o jasnym kolorze, kanalizacji oraz urządzeń do mycia rąk w ciepłej wodzie. Górale rozporządzeniem się nie przejmują, robią swoje i twierdzą, „ze jesce majom ciupagi“.

- Mogiła Zofii i Witolda Paryskich na Pęksowym Brzyzku ma nowy nagrobek w postaci dwóch głazów oplecionych kutym płotkiem w postaci stylizowanej kosówki.

- W 2001 r. obchodzono jubileusz setnej rocznicy postawienia krzyża na Giewoncie. Władze Zakopanego twierdzą, że wystąpiły wtedy z wnioskiem do wojewódzkiego konserwatora o wpisanie krzyża do rejestru zabytków. Konserwator w Krakowie twierdzi jednak, że żaden wniosek w tej sprawie do niego nie wpłynął.

- Po wielu zapowiedziach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji „przyjęło“ pod opiekę TOPR. Według szumnych zapowiedzi, miało to rozwiązać ciągnące się od lat problemy finansowe tatrzańskich ratowników. Jak jednak donosi prasa, obecnie jest gorzej, niż było.

- Władze na następną kadencję wybrał TOPR (prezesem został ponownie Józef Janczy) oraz Polskie Stowarzyszenie Przewodników Wysokogórskich (prezes Piotr Konopka).

- TOPR zakupiło 60 plecaków z poduszkami powietrznymi, które zwiększają szanse przeżycia w lawinie.

- 4 lipca radykalne organizacje ekologiczne zorganizowały w Kuźnicach protest przeciwko planom zwiększenia przepustowości kolei linowej na Kasprowy Wierch oraz żądając, aby PKL czerpiące zyski z eksploatacji kolejki zapłaciły za wszystkie zniszczenia w ekosystemie.

- Spotkania Koalicji „Ratujmy Karpaty“ odbyte 6 września i 5 grudnia 2002 poświęcone było głównie sprawie Kasprowego Wierchu. Wzięli w nich udział przedstawiciele ZG PTT.

- Ponad 80 profesorów z całej Polski podpisało się pod apelem skierowanym do ministra środowiska przeciwko zwiększeniu przepustowości kolejki na Kasprowy Wierch. Wśród nich są m. in. prof. Stefan Kozłowski, prof. Zbigniew Mirek, prof. Jacek Kolbuszewski, prof. Stefan Niesiołowski i Członek Honorowy PTT prof. Ryszard Wiktor Schramm.

- A co słyhać w Zakopanem? Na wiosnę głośno było o nielegalnej budowie, prowadzonej przy Krupówkach przez Adama Bachledę-Curusia. Prowadził ją bez zezwolenia w okresie, gdy sprawował funkcję burmistrza. Obecnie sprawa znajduje się już w sądzie. Niedługo potem grupa mieszkańców Zakopanego, oburzona zarówno łamaniem prawa przez swego byłego burmistrza, jak i skandalem związanym z próbą prywatnego opatentowania nazwy „oscypek“, wystąpiła do prymasa, by odebrał mu order św. Grzegorza, przyznany Curusowi przez Watykan po słynnym hołdzie złożonym Ojcu Św. w imieniu górali przez byłego burmistrza. Niepowodzeniem okazała się też próba wydawania przez przyjaznego Curusowi pisma „Podhale“, finansowanego przez przyjaciela burmistrza — Waldemara Sobańskiego. Mimo trzykrotnej zmiany redaktora naczelnego, udało się wydać tylko jeden, sygnałowy numer. Rozrywkowa okazała się także debata przedwyborcza kandydatów na burmistrza Zakopanego. Jeden z nich twierdził, że Gubałówka leży w Tatrach (!), drugi nic nie wiedział o związkach Żeromskiego z miastem, a jeszcze inny nie mógł sobie przypomnieć, jaką książkę ostatnio przeczytał.

- Z kilku kontynentów zjechali do Zakopanego absolwenci Szkoły Kenara na uroczysty zjazd, który odbył się z okazji 125-lecia tej słynnej szkoły.

- Zakopiański Stary Kościółek przy ul. Kościeliskiej doczekał się w sierpniu iluminacji.

- Sto lat temu wyrok sądu w Grazu przyznał Polsce (wówczas Galicji) prawo własności całej Doliny Rybiego Potoku w Tatrach. Zakończył on długi „spór o Morskie Oko“ z Węgrami. Wielką rolę odegrało w tym Towarzystwo Tatrzańskie. 13 września nad Morskim Okiem odbyły się uroczystości przypominające ówczesne wydarzenia. Kulminacyjnym punktem było odsłonięcie tablicy upamiętniającej tamte dni. Widnieje na niej napis: „*Obrońcom najpiękniejszego zakątka Polski — Władysławowi hr. Zamoyskiemu, prof. Oswaldowi Balzerowi i innym rodakom w setną rocznicę rozstrzygnięcia sporu granicznego — wdzięczni Polacy*“. Na uroczystości PTT reprezentował Tomasz Mazur.

- Główna ulica dawnego Zakopanego — Kościeliska — we wrześniu po raz czwarty obchodziła swoje święto.

- Pierwszy Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziemi Górskich odbył się w 1968 r. Tylko raz w całej historii został odwołany — w 1982 roku, z powodu stanu wojennego. Nigdy jednak nie towarzyszyło mu tyle skandali, co ostatniemu. W maju zakopiańscy radni podjęli decyzję o niefinansowaniu festiwalu, co spowodowało wypowiedź dyrektora imprezy o jej odwołaniu. W czerwcu okazało się jednak, że radni popełnili błąd proceduralny i pieniądze miasto musiało jednak przekazać. Zanim w sierpniu rozpoczęły rywalizację zespoły

z dwunastu krajów, zrywano afisze, które podobno obrażały czyjeś uczucia, a z organizacji festiwalu wycofał się Związek Podhalań. Gościnni organizatorzy przyznali nagrody w postaci „Ciupag“ różnych kolorów wszystkim występującym zespołom. Nie wszystkim te kolory jednak odpowiadały. „Złote Ciupagi“ otrzymali „Śwarni“ z Nowego Targu oraz Węgrzy i Turcy. Natomiast „Srebrnej Ciupagi“ nie odebrali Chorwaci, bojkotując koncert finałowy. To pierwszy taki przypadek w historii festiwalu.

- Istnieje powszechne przekonanie, że od wielu lat geograf w Polsce nic nie może już odkryć. Rzeczywiście, XX wiek to najpierw fotografia lotnicza, a w ostatnich kilkudziesięciu latach również satelitarna. Ostatnio okazało się, że nie jest to pełna prawda. Prasa poinformowała bowiem, o największym od lat geograficznym odkryciu w Polsce. Sensacją tą było odkrycie przez nowosądeckich grotolazów największej komory w polskich jaskiniach. Obrazowo pisano, że mógłby się w niej zmieścić kościół Mariacki. Komora ma 85 m długości, 30 m szerokości, 60 m wysokości i znajduje się w Jaskini Małej w rejonie Czerwonych Wierchów. Wchodzi się do niej przez niepozorny otwór o średnicy 70 cm na wysokości 1757 m n. p. m. Według dotychczasowych opracowań, Jaskinia Mała liczy 6,5 m głębokości, jej ściany są mokre, wewnątrz nie ma żadnych roślin, ani zwierząt. Dzięki odkryciu wiadomo, że liczy ona 361 m głębokości, co daje jej szóste miejsce na liście najgłębszych polskich jaskiń.

- Liczba kozic w polskich Tatrach jest stabilna. Podczas jesiennej akcji ich liczenia, która odbyła się później niż zwykle, bo w grudniu, doliczono się 99 zwierząt tego gatunku.

- Do historii tatrzańskiego ratownictwa przejdzie chyba historia Polki mieszkającej na Alasce, która w listopadzie wybrała się na Orlą Perć. Zeszła ze szlaku biegnącego Zawratowym Żlebem i utknęła w ścianie Małego Koziego Wierchu. Przetrawiała tam noc i dopiero następnego dnia po południu trzech turystów przechodzących rejonem Zawratu usłyszało jej wołanie, a następnie wypatrzyło postać machającą czymś czerwonym. Okazało się, że był to biustonosz — jedyna jaskrawa rzecz, którą miała przy sobie. Okazało się też, iż owoimi turystami, którzy zareagowali — prawidłowo zresztą — na wymachiwanie tą częścią damskiej garderoby, byli trzej księża. Zawiadomili oni TOPR, który ściągnął turystkę ze ściany. A więc, dziewczyny, wniosek — co najbardziej wam jest potrzebne w górach — nasuwa się sam.

- Jak wynika z badań przeprowadzonych jesienią przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska, stan zanieczyszczenia powietrza w Zakopanem, Nowym Targu i okolicach znacznie przekracza normę. Główną przyczyną są małe, przydomowe kotłownie. O ile w Zakopanem, po wprowadzeniu ogrzewania geotermalnego, zanieczyszczenie powietrza spadło o połowę, to w Nowym Targu zanotowano największe w Małopolsce (!) średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu.

- W 2002 roku Tatrzański Park Narodowy odwiedziło 2.670.000 osób.

- Lenin wiecznie żywy. Młodzież organizacji pravicowych

przygotowała w sierpniu w Poroninie happening o wdzięcznej nazwie „Sabat Leninowski“ z żądaniem przywrócenia pomnika wodza rewolucji w tej miejscowości. Argumentowali, że w wielu miejscowościach kraju radni chcą powracać do dawnych nazw ulic, np. Manifestu Lipcowego, czy Feliksa Dzierżyńskiego, a także stawiać pomniki Edwardowi Gierkowi i odtwarzać obeliski ku czci Armii Czerwonej.

- W latach 70. decyzją ówczesnych władz sprowadzono ze Związku Radzieckiego do Polski tzw. „barszcz Sosnowskiego“. Ze względu na błyskawiczny przyrost masy, miał on stanowić znakomitą paszę dla bydła. Polskie krowy, widać nie partyjne, nie chciały jednak tej rośliny tknąć. Barszcz, który potrafi się rozprzestrzeniać do 15 km rocznie, opanował kilka lat temu Podhale, a ostatnio dotarł już nawet do Krakowa. Podczas upałów wydziela toksyczny sok. Kontakt z nim kończy się poważnymi poparzeniami, trudnymi do wyleczenia ranami i pozostałościami w postaci blizn. Jego wytepienie nie jest łatwe. Ścinanie powoduje jeszcze szybszy wzrost. Jest odporny na środki chemiczne, co część naukowców wiąże z radzieckimi próbami nuklearnymi. Uważajmy więc podczas naszych wędrowek na tę wysoką, ozdobną roślinę.

- Popularna „zakopianka“ jest odcinkami modernizowana. Zgodnie z założeniami, do 2010 roku ma uzyskać status drogi ekspresowej. Ponieważ jednak niektóre gminy, m. in. Biały Dunajec i Szaflary, są temu przeciwnie, plany te stoją na razie pod znakiem zapytania.

- W czerwcu w Ludźmierzu obradował 40. Zjazd Związku Podhalań. Liczy on obecnie ponad 4 tys. członków, skupionych w 50 Oddziałach. Nowym Prezesem został wybrany Jan Hamerski ze Szczawnicy, rekomendowany przez poprzedniego prezesa Andrzeja Gąsienicę-Makowskiego.

- V Walny Zjazd Towarzystwa Przyjaciół Orawy wybrał nowe władze. Dotychczasowy wieloletni prezes ks. Władysław Pilarczyk zrezygnował z tej funkcji z powodów zdrowotnych. Nowym prezesem została Magdalena Kostrzewa-Smreczek.

- Natomiast nowym prezesem Związku Polskiego Spisza został wybrany Jan Budz z Czarnej Góry.

- W zwirowni koło Czarnej Dunajca wykopano olbrzymi kiel mamuta. Trafił on do Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem.

- W czerwcu prasa podała, że sześć najcenniejszych drewnianych małopolskich kościołów trafiło na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego UNSECO: w Binarowej, Bliznem, Dębnie, Haczowie, Lipnicy Murowanej i Sękowej. Radość okazała się jednak przedwczesna. Zatwierdzenie listy podczas wyjazdowej sesji UNESCO w Budapeszcie miało być tylko formalnością i było wcześniej uzgodnione. Po burzliwej dyskusji odroczone jednak decyzję. Z zakulisowych informacji wynika, że całą sprawę storpedowali Słowacy, którzy żądają równoczesnego wpisania na listę swoich drewnianych cerkwi prawosławnych i unickich wraz z polskimi świątyniami katolickimi.

- W sierpniu w Bukowinie Tatrzańskiej odbyły się XXXVI „Sabałowe Bajania“, podczas których wystąpiło ponad 1500 (!) uczestników — gawędziarzy, muzyków i śpiewaków. Pod-

czas „Bajań“ tradycyjnie odbyły się imprezy towarzyszące — degustacje potraw regionalnych, kiermasze sztuki ludowej itp.

- Kilkudziesięciu mieszkańców Bukowiny Tatrzańskiej związało w październiku spółkę, której celem jest wykorzystanie znajdujących się na terenie (a właściwie pod terenem) miejscowości wód termalnych. Jeżeli dobrze pójdzie, to za trzy lata będzie można korzystać z wybudowanych tam basenów termalnych.

- W lipcu odbyło się XXVIII Poronińskie Lato. Oprócz tradycyjnych występów zespołów góralskich, odbyło się kilka konkursów. W konkursie „Śladami naszych góralskich poetów“ główną nagrodę zdobyła Wanda Łomnicka-Dulak z Piwnicznej, natomiast konkurs na najdłuższy warkocz wygrała Joanna Papiież z Białego Dunajca. Jej warkocz ma 128 cm.

- Zawiązał się Komitet Inicjatywny nowego Euroregionu „Orawa — Babia Góra“, w skład którego weszli wójtowie i burmistrzowie podbabiogórskich miejscowości polskich i słowackich. Motorem tych działań jest gmina Jabłonka, która wystąpiła wcześniej z Euroregionu Tątry.

- W czerwcu na Spiszu i Orawie odbyły się IX Dni Kultury Słowackiej.

- Już za czasów Kazimierza Wielkiego przez Orawę wożono sól na Węgry. Ostatnio wytyczono trasę turystyczną „Szlak solny“, biegnącą z Podwilka przez Orawkę i Jabłonkę do Chyżnego.

- Do tej pory z przejścia granicznego Winiarczykówka — Bobrov na Orawie korzystać mogli tylko mieszkańcy pasa przygranicznego. Od 1 grudnia jest już ono pełnoprawnym, całodobowym przejściem międzynarodowym.

- Przy Gminnym Ośrodku Kultury w Łopusznej powstaje Izba Pamięci ks. prof. Józefa Tischnera. Muzeum mieścić się będzie w drewnianej, góralskiej izbie. Rodzina przekaze jego osobiste rzeczy i prace naukowe.

- Historycy sztuki alarmują, że 500-letnia polichromia kościoła w Dębnie dosłownie „się sypie“. Ten jeden z najcenniejszych zabytków w Małopolsce, kandydujący do wpisu na Listę Światowego dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO, po wojnie nie był w ogóle konserwowany. Wtajemniczeni twierdzą, że PRL-owskie władze nie kochały miejscowego proboszcza, który oprowadzając po świątyni miał zwyczaj wtrącania sentencji w rodzaju: „Ruscy twierdzą, że mają wszystko najlepsze na świecie, ale takiego kościoła to nie mają“. Na szczęście obecnie rysują się realne szanse na uratowanie tego bezcennego zabytku, dzięki finansowej pomocy Departamentu Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury, małopolskiego konserwatora zabytków, amerykańskiej Fundacji Kress oraz Światowego Funduszu Zabytków w Nowym Jorku.

- Już od 20 lat w drugą niedzielę sierpnia tłumy Podhalań wychodzą na Turbacz, by uczestniczyć w mszy św. odprawianej w Kaplicy Papieskiej. Tradycję tę wprowadził ks. prof. Józef Tischner.

- Przed 9 laty powstał w Chabówce skansen kolejowy. Liczy on obecnie 150 eksponatów, z których najcenniejszym jest parowóz Schwarzkopff z 1878 r. Niestety, grozi mu likwidacja, gdyż znalazł się w masie upadłościowej PKP i zarządza nim likwidator. Zabytki mogą więc trafić na złom!

- Kolejny „kolejkowy zawrót głowy“. Tym razem wójtowie Krościenka, Czorsztyna i Ochotnicy Dolnej chcą wybudować kolejkę gondolową na Lubań.

- Z kolei władze Szczawnicy są przeciwne przygotowanemu przez wojewodę projektowi utworzenia Parku Krajobrazowego „Małych Pienin“. Należy przypomnieć, że kilka lat temu Słowacy swoją część Małych Pienin włączyli do słowackiego Pienińskiego Parku Narodowego.

- Trzy lata temu skradziono w Szczawnicy popiersie „ojca uzdrowiska“ Józefa Stefana Szalaya. W maju odbyło się uroczyste odsłonięcie repliki popiersia.

- W Szczawnicy, a następnie w Czerwonym Klasztorze odbyły się w czerwcu uroczystości z okazji 70. rocznicy utworzenia polskiego „Parku Narodowego w Pieninach“, 70. rocznicy utworzenia „Słowackiego Rezerwatu Przyrody w Pieninach“, 70. Rocznica proklamowania pierwszego w Europie „Pogranicznego Parku Natury“ oraz 35. rocznicy utworzenia słowackiego „Pienińskiego Parku Narodowego“.

- W lipcu u podnóża zamku w Niedzicy odbyła się VII Spiska Watra. W imprezie wzięły udział ludowe, młodzieżowe i dziecięce zespoły z Polski i Słowacji.

- W lipcu Szczawnica obchodziła 40-lecie otrzymania praw miejskich oraz 100-lecie postawienia krzyża na Bryjarce. Pierwszy krzyż ustawiono tam już w 1866 roku, lecz w połowie lipca 1902 r. złamała go burza. Obecny powstał dzięki inicjatywie przebywających w uzdrowisku kuracjuszy i przy pomocy jego stałych mieszkańców.

- W październiku przez kilkanaście godzin ponad stu strażaków walczyło z pożarem zabytkowej, XIX-wiecznej pijalni w Szczawnicy. Spłonęło poddasze i część parteru. To już trzeci w ciągu dziesięciu lat pożar zabytkowych budynków. Najpierw spłonęła willa „Reduta“, a dwa lata temu — restauracja „Zdrojowa“.

- W Wiśle, Szczyrku, Żywcu i Makowie Podhalańskim odbyła się w końcu lipca najstarsza impreza folklorystyczna w Polsce, a podobno i w Europie — XXXIX Tydzień Kultury Beskidzkiej.

- W lipcu w Zdyni odbyła się XX Łemkowska Watra pod honorowym patronatem prezydenta RP. Kilka tysięcy osób oglądało występy 40 zespołów i chórów ze Słowacji, Ukrainy, Kanady, Niemiec, Chorwacji i naturalnie Polski. Imprezie towarzyszył przegląd filmów o dawnej i obecnej Łemkowszczyźnie, wystawa fotografii oraz kiermasz i wystawa sztuki ludowej.

- W październiku zakończył się remont 25-kilometrowego odcinka drogi prowadzącej do przejścia granicznego w Koniecznej.

- Pierwszy dokument dotyczący produkcji piwa w klasztorze cystersów w Szczyrzycu pochodzi z 1623 r. Budynek browaru,

zabrany zakonowi przez władze PRL, zwrócono w 1993 r. Zakonnicy uruchomili na 4 lata produkcję tego złocistego napoju, ale zdewastowany budynek i przestarzała linia technologiczna zmusiła ich do jej przerwania. Obecnie browar jest modernizowany, sprowadzono już nowe urządzenia z Europy Zachodniej. Pierwsze litry cysterskiego piwa, którego receptura pochodzi z XVIII w., trafią na nasze stoły za dwa lata.

- W lipcu odbył się w Krakowie festiwal galicyjskiej i karpackiej muzyki tradycyjnej „Rozstaje 2002“.
- W Muzeum Etnograficznym w Krakowie czynna była w lipcu wystawa „Z Wysokiej Połony. Huculskie fascynacje Heleny Dąbcańskiej“. Wernisażowi towarzyszyła promocja „Słownika huculskiego“ autorstwa prof. Jana Janowa.
- Rozstrzygnięty został XI Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej. W kategorii albumów nagrodę przyznano „Tatrom Wysokim“ Z. Ficka, w kategorii monografii „Dolinie Kościeliskiej“ wydanej przez TPN, a w kategorii map nagrodzono „Ziemie Kłodzką“ Wydawnictwa Compass. W kategorii przewodników oraz informatorów nie nagrodzono żadnej górskiej pozycji.
- Nie tylko w Karpatach obrońcy przyrody muszą walczyć z głupotą urzędników. W lipcu 2002 r. Zarząd Miasta Szklarskiej Poręby wystąpił do Rady Ministrów o „zmniejszenie obszaru Karkonoskiego Parku Narodowego w rejonie góry Szrenica w formie wyłączenia i przekazania Gminie Szklarska Poręba terenów na cele obsługi ruchu narciarskiego oraz na modernizację systemu urządzeń infrastruktury turystycznej i narciarskiej“. Realizacja wniosku oznaczałaby zmniejszenie obszaru KPN o ponad 500 ha, czyli ok. 10% obecnej powierzchni.
- Według międzynarodowych badań, aż 75% Polaków prowadzi siedzący tryb życia. Dla porównania: Węgrzy 46%, Hiszpanie 27%, Niemcy 12%, a Finowie 10%. Tak więc tylko co czwarty Polak jest aktywny fizycznie. Możemy się tylko pocieszyć, że wśród nich są członkowie naszego Towarzystwa.
- Na czwartym Explorers Festiwalu, który odbył się w listopadzie w Łodzi, statuetki „Explorera 2002“ otrzymali: Szwajcar Bertrand Piccard, brytyjski himalaista Christian Bonington oraz Józef Nyka, członek honorowy PTT, autor znakomitych przewodników po Tatrach, Pieninach i Gorcach.
- W przeciwieństwie do Alp, Pirenejów czy innych europejskich gór, chodzenie w Tatrach poza szlakami jest zabronione (chyba, że za duże pieniądze wynajmie się uprawnionego przewodnika, to wtedy przyrodzie się nie szkodzi). Specjalistami od omijania tego przepisu po słowackiej stronie są polscy turyści. W tym sezonie letnim strażnicy TANAP-u odgrają się, że nie przepuszczą nikomu. Dyrekcja parku podjęła decyzję o zwiększeniu zatrudnienia aż do 62 „filanców“.
- Przed sezonem letnim zdemontowano popularną kolejkę krzeselkową na Solisko w Szczybskim Jeziorze. Budowane są nowe podpory, których będzie 18 zamiast 36. Powstają również nowe stacje. Zarówno górna, jak i dolna, usytuowane są w nieco innych miejscach.
- W TANAP-ie planowane są zmiany. Dotychczas Park pod-

legał dwom resortom — środowiska oraz rolnictwa i leśnictwa. Teraz ma znaleźć się w całości w gestii ministerstwa środowiska.

- Na symbolicznym cmentarzu pod Osterwą w końcu października odsłonięto tablicę upamiętniającą Marka Łabunowicza i Bartka Olszańskiego — ratowników TOPR, którzy zginęli prawie rok wcześniej w lawinie pod Szpiglasową Przełęczą. Jest to już 258 tablica na tym cmentarzu.
- Z okazji 45-lecia Muzeum Przyrodniczego TANAP-u w Tatrzańskim Łomnicy odbyła się w listopadzie sesja naukowa.
- Z powodu bankructwa głównego inwestora wstrzymano prace przy budowie basenu termalnego w Starej Leśnej. Obecnie mówi się o wybudowaniu przez firmę ze Słowenii miasteczka wodnego o powierzchni 10 ha w Popradzie.
- W listopadzie w słowackiej Dolinie Jamnickiej pies lawinowy odnalazł ciało poszukiwanego od miesiąca polskiego turysty. Wcześniej rodzina zaginionego zaangażowała do poszukiwań detektywa Krzysztofa Rutkowskiego. Wywołał on skandal na Słowacji. Najpierw usiłował on „rządzić“ w Horskjej Službie, przy okazji kompromitując się brakiem wiedzy, gdzie są Tatry Wysokie, a gdzie Zachodnie. Po odnalezieniu zwłok przez Słowaków, przekazał ratownikom nagrodę w wysokości 30.000 koron, czyli 3 tys. zł. Ci uznali, że jej przyjęcie byłoby sprzeczne z godnością ratownika i stwierdzili, że „nie wszystko można kupić za pieniądze“, a następnie oddali je TOPR-owi w celu przekazania rodzinie zmarłego. Wywołało to burzę medialną na Słowacji, łącznie z relacją w głównym wydaniu dziennika telewizyjnego.
- W sierpniu 2003 r. minie 130 lat od utworzenia Węgierskiego Towarzystwa Karpackiego, działającego po południowej stronie Tatr. Słowacy przygotowują się do jego ponownej rejestracji, tym razem pod nazwą Tatranskeho spolku (Towarzystwa Tatrzańskiego). Działalność chcą rozpocząć 10 sierpnia, dokładnie w rocznicę powstania Węgierskiego Towarzystwa Karpackiego. Planują zorganizowanie w Tatrach Wysokich „Tatrzańskiego Tygodnia“ oraz wydanie „Rocznika Towarzystwa Tatrzańskiego“.
- Pod Chabencem w Niżnych Tatrach otworzono we wrześniu „utulnię“. Jest to małe, liczące 25 miejsc noclegowych schronisko typu alpejskiego. Utulnię zbudowano w miejscu, gdzie przed wojną stała Chata pod Chabencem, a która spłonęła w 1940 r.
- Na Słowacji obchodzono 80-lecie odkrycia popularnej Jaskini Ważeckiej (choć ona sama liczy sobie ok. 100 tys. lat). Natomiast niedawno zamknięto dla zwiedzających Jaskinię Krasnohorską. Wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, znajdująca się w Słowackim Krasie, kryje jeden z największych stalagmitów na świecie, liczący 32,6 m wysokości. Jaskinia została zamknięta pod pretekstem ochrony żyjącego tam studniczka *Niphargus tatrensis*.
- Spływ tratwami przełomem Dunajca znany jest od XIX wieku. W ostatnich latach pojawili się konkurenci w polskiej części Karpat — na Popradzie i na Sanie. Od ostatniego sezonu letniego taką atrakcją turystyczną uruchomili Słowacy na Orawie. Flisacy pływają z Niżnej do Podbiela na trasie liczącej 7 km.

- Agnieszka Holland rozpoczęła na Słowacji kręcenie filmu o Janosiku. M. in. w październiku ekipa zainstalowała się w Czerwonym Klasztorze. Większość ujęć powstaje jednak na Orawie, m. in. w rodzinnej miejscowości zbójnika — Terchowej.

- Po raz pierwszy na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisano miejsce alpejskie. Jest to szwajcarski lodowiec Aletsch i jego okolice. Na ten największy, 23-kilometrowy lodowiec można wyjechać pociągiem! Najwyżej położona stacja kolejowa Europy znajduje się w tunelu pod lodowcem na wysokości 3454 m n. p. m., a jej otoczenie to trzy giganty: Jungfrau (4158 m), Monch (4099 m) oraz Eiger (3970 m).

- Zespół włoskich badaczy opublikował wyniki badań próbek pobranych z jelit Oetzi“ego — mumii sprzed 5300 lat, znalezionej na lodowcu przy granicy austriacko-włoskiej we wrześniu 1991 r. Okazuje się, że w czasie swojej ostatniej, zakończonej śmiercią wędrówki przez Alpy, Oetzi zjadł zjeść dwa posiłki. Pierwszy, w trakcie przechodzenia przez iglasty las, składał się z mięsa koziorożca alpejskiego oraz ze zbóż i innych roślin. Ostatni posiłek zawierał mięso jelenia europejskiego i ziarną zbóż. Jest to niespodzianka dla naukowców, którzy dotychczas uważali, że w skład diety ówczesnego człowieka wchodziło wprawdzie mięso, ale raczej królicze, szurcze czy wiewiórcze.

- Minęło 40 lat od śmierci Jana Długosza, jednego z najwybitniejszych powojennych taterników. Zginął w wieku 33 lat na Zadnim Kościelcu. Pozostały w kronikach jego taternicze osiągnięcia oraz spuścizna literacka, z najbardziej znanym „Komin Pokutników“. Dzisiaj powiedzielibyśmy, że był postacią kultową.

- W dniach 7-9 czerwca 2002 po raz dziesiąty nad Morskim Okiem spotkali się taternicy-seniorzy.

- 9 i 10 listopada na sztucznej ścianie wspinaczkowej w Nowym Sączu rozegrano Międzynarodowe Mistrzostwa Polski we wspinaczce sportowej. Na tej ścianie, dysponującej obecnie najlepszymi w Polsce parametrami, wśród mężczyzn zwyciężył Tadeusz Oleksy, a wśród kobiet Olga Szalagin z Ukrainy. Duszą całej imprezy był sądeczanin, wielokrotny mistrz Polski we wspinaczce, Jacek Jurkowski, który włożył olbrzymią pracę w organizację i sprawne przeprowadzenie zawodów.

- Minęła 10. rocznica śmierci (a właściwie zaginięcia) na stokach Kangchenjungi (8598 m) najwybitniejszej himalaistki świata Wandy Rutkiewicz. Wcześniej zdobyła osiem ośmiotysięczników, czego do dzisiaj nie udało się dokonać żadnej kobiecie. W maju odbył się w Warszawie X Przegląd Filmów Alpinistycznych im. Wandy Rutkiewicz,

- 16 maja piąty szczyt Ziemi — Makalu — (8481 m) zdobył Piotr Pustelnik. Jest to już jego 11. ośmiotysięcznik. Do Korony Himalajów pozostały mu: Annapurna, Broad Peak i Manaslu. Ryszard Pawłowski musiał się wycofać z powodu ostrej infekcji gardła. Zrezygnowała też Anna Czerwińska.

- Również w maju Hiszpan Alberto Onnurategi wszedł na Annapurnę (8091 m), stając się dziesiątym zdobywcą Korony Himalajów. Kolejnymi kandydatami do jej zdobycia są Włosi: Abele Blanc i Fausto de Stefani, którzy zaliczyli do tej pory po 13 ośmiotysięczników.

- Appa Sherpa wszedł na Mount Everest już po raz dwunasty!

- Dziadkowie biją rekordy. Liczący 69 lat i 6 miesięcy Japończyk Yuchiro Miura jest najstarszym człowiekiem, który wszedł na ośmiotysięcznik, zdobywając Annapurnę.

- 16 grudnia wyruszyła z kraju szeroko reklamowana wyprawa pod kierownictwem Krzysztofa Wielickiego. Jej celem jest pierwsze zimowe wejście na K-2, drugi pod względem wysokości szczyt Ziemi (8611m n. p. m.).

- Według najnowszych danych, najdłuższą jaskinią świata jest Mammoth Cave System w USA o długości 567 km. Przy okazji. Najdłuższą w Europie jest Jaskinia Optymistyczna na Ukrainie (212 km), a w Polsce Wielka Śnieżna w Tatrach (22 km).

- W czerwcu zmarł w wieku 92 lat Leon Rydel, członek Oddziału PTT w Krakowie, w 1988 r. współzałożyciel, a następnie działacz Towarzystwa Przyjaciół Orawy.

- Również w czerwcu zmarła w wieku 88 lat Anna Górską, współtwórczyni neozakopiańskiego stylu w budownictwie, projektantka m. in. schroniska na Ornaku, na Polanie Chochołowskiej i Dolinie Pięciu Stawów, a także Domu Turysty i restauracji w Kulnicach.

Pisali o nas

02.04.2002 „Nowiny” *Magia Gór*
 10.04.2002 „Super Nowości” *Nowe władze „taterników”*
 10.04.2002 „Nowiny” *Zaczęło się od Pieprzówek. Ciągnie ich w góry*
 26.04.2002 „Dziennik Polski” *W góry marsz. Długi weekend z PTT*
 26.04.2002 „Gazeta Krakowska” *Oferta PTT „Beskid” na długi weekend. A może w góry?*
 09.05.2002 „Dziennik Polski” *Wycieczki z PTT „Beskid”*
 23.05.2002 „Super Nowości” *Czar Beskidu Wyspowego*
 29.05.2002 „Dziennik Polski” *Czerwiec w górach*

29.05.2002 „Gazeta Krakowska” *Czerwcowe wycieczki. Co niedziela w górach*
 06.06.2002 „Nowiny” *Ukraina jest cudna*
 06.06.2002 „Super Nowości” *Ukraińska wyprawa*
 06.06.2002 „Echo Dnia” *Szczyty Ukrainy*
 02.07.2002 „Dziennik Polski” *Lipcowe Tatry*
 10.07.2002 „Dziennik Polski” *Pędzel na wandali. Przewodnicy odnowili szlaki wokół miasta*
 16.07.2002 „Super Nowości” *Jak w góry, to tylko z tarnobrzeskim PTT. Wędrówka z emocjami*
 31.07.2002 „Dziennik Polski” *Sierpień w Tatrach*
 02.08.2002 „Dziennik Polski” *PTT zaprasza. Tatry czekają*
 24.08.2002 „Dziennik Polski” *Jesiennie z PTT. Na Słowację, albo w Bieszczady*

- 29.08.2002 „Dziennik Polski” PTT zaprasza w góry
 29.08.2002 „Gazeta Krakowska” Plany PTT Beskid. Góry Krymu
 18.09.2002 „Echo Dnia” Górkim szlakiem
 19.09.2002 „Nowiny” Turysta nie zasypia na zimę
 25.09.2002 „Nowiny” Na szlaku. Bieszczadzka borowina
 26.09.2002 „Gazeta Krakowska” Jesienne wycieczki PTT „Beskid”. Pożegnanie z Tatrami
 28.09.2002 „Dziennik Polski” W góry z PTT
 02.10.2002 „Dziennik Polski” Turystyczne Oscary 2002 rozdane
 03.10.2002 „Nowiny” Wyprawa do Zawoi
 04.10.2002 „Nowiny” Wyprawa do Zawoi
 17.10.2002 „Nowiny” Wyprawa na Roztocze
 05.11.2002 „Dziennik Polski” PTT zaprasza. Szlakiem Legionów
 07.11.2002 „Gazeta Krakowska” Listopadowe wycieczki PTT „Beskid”. Na groby legionistów
 12.11.2002 „Gazeta Krakowska” Spotkanie z Antonim Krohem. Wieczór z książką
 13.11.2002 „Gazeta Krakowska” Gawęda o górach i góralach. Wieczór z Krohem
 14.11.2002 „Super Nowości” Taternicy powitali zimę
 14.11.2002 „Echo Dnia” Śnieżna wyprawa
 15.11.2002 „Gazeta Krakowska” O górach w Nowym Sączu
 21.11.2002 „Nowiny” Wycieczka na Brzanę
 22.11.2002 „Dziennik Polski” Z wydawniczej półki
 26.11.2002 „Nowiny” Było pięknie, kurde, pięknie. Czarownice nie pokazały się
 29.11.2002 „Dziennik Polski” Grudzień w górach
 30.12.2002 „Nowiny” Turystyczny Sylwester

Uzupełnienie do poprzedniego numeru „Beskidu”:

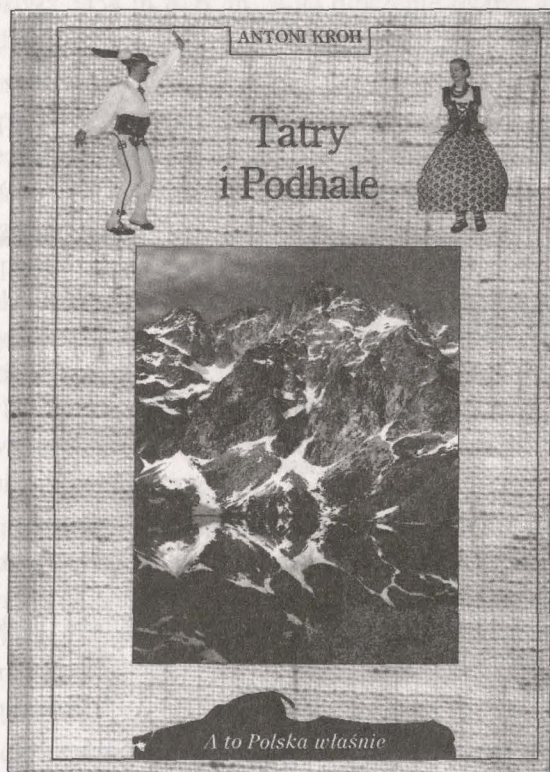
- 14.01.2002 „Gazeta Krakowska” Oplatek w PTT „Beskid”. Stawiają na młodzież.

Nowości wydawnicze

Adamczak S.	Karkonosze polskie i czeskie	Majcher J.	Tatry. Wehikuł czasu
Ardito S.	Trekking w Himalajach	Marszałek E.	Leśne opowieści z Beskidu
ARKADY	Krynica i okolice	Matuszczyk A.	Beskid Mały
Biesik T.	Schroniska górskie Beskidu Małego i Śląskiego	Mc Mauners H.	Turystyka piesza
BOSZ	Tatry. Fotografie Tatr i Zakopanego z lat 1859-1914	Mościcki B.	Beskid Sądecki
Budziński T.	Pogranicze kultur. Drewniane budownictwo sakralne na Podkarpaciu	Muzyk Z.	Drewniane kościoły. Sądeckczyzna. Ziemia Limanowska
Civitas Christiana Nowy Sącz	Almanach Sądecki 1/38/	Muzyk Z.	Kościoły drewniane Krosno - Gorlice
Civitas Christiana Nowy Sącz	Almanach Sądecki 2/39/	National Geographic	Góry. Wielka księga Ziemi
Civitas Christiana Nowy Sącz	Almanach Sądecki 3/40/	Niemiec A.	Maniowy wczoraj i dziś
Cywiński W.	Góral z Wilna. Tatry, seks, polityka	Nyczanka M.	W Pieniny
Dabertowa E.	Byrcyn - Strażnik Tatr	Obruśnik E.	Polska Jerozolima. Kalwaria Zebrzydowska
Dyrekcja ŚPN	Świętokrzyskim szlakiem	OKTG Szczawnica	Prace Pienińskie 12
Ficek Z.	Tatry	Oszczęba W., Zarębski M.A.	Impresje słowackie czyli Słowacja jeszcze bliżej
Ficek Z.	Tatry Wysokie	PASCAL	Beskidy Śląski, Mały, Żywiecki i Makowski
Gałdzka J.	Na szczytach z Janem Pawłem II	PASCAL	Góry Świętokrzyskie
Gaspar J.	Tatry. Świadection dawnych widokówek	PASCAL	Tatry Polskie i Słowackie
Herz L.	Tatry i Podtatrze	PASCAL	Zakopane oraz Podhale
Jagiełło M.	Wołanie w górach. wyd. VII poprawione i uzupełnione	Podolak P.	Mała Fatra
Janicka-Krzywda J., Krzywda P.	Klasztor Sióstr Klarysek w Starym Sączu	Podolak P., Lacicka J.	Wielka Fatra
Janicka-Krzywda J., Krzywda P.	Kalwaria Zebrzydowska	Razetti S.	Najpiękniejsze trekkingi świata
Janicka-Krzywda J., Krzywda P.	Ludźmierz	REWASZ	Beskid Niski. Przewodnik dla prawdziwych turystów
Janicka-Krzywda J., Krzywda P.	Szlakami św. Kingi	Rogowski R.E.	Mistyka Tatr
Jost H.	Zakopane czasu okupacji	Sombardier P.	Dolomity. Najpiękniejsze via ferraty
Kele F., Lucansky M.	Tatry. Przewodnik	Staffa M.	Karkonosze
Klimkowski A.	Krynica	Styk B.	Antologia św. Kingi
Kłos S.	Osobliwości Podkarpacia	Szura K., Ziomek W.	Skamieniałe Miasto w Ciężkowicach
Kotlarski J.	Hej, góry nase góry	Wilczkowski A.	Miejsce przy stole /wyd. II zmienione i uzupełnione/
Kroh A.	Tatry i Podhale	Wojcieszak S.	Wielka legenda gór
Kurczab J.	Himalaje Nepalu	Wyd. Kurier Geograficzny	Tatry
LIBRA	Małopolska	ZG PTT	Pamiętnik PTT t. 10
Lityński M.	Dunajec	Ziemia R., Zięba F.	W krainie wierchów i turni
Llosa M.V.	Andy	ZM Nowy Sącz	Rocznik Sądecki tom XXX
Lwow A.	Zwyciężyć znaczy przeżyć /wyd. II poprawione i	ZM Nowy Targ	Almanach nowotarski nr 6
Łoziński K.	Ślady na śniegu	Żak J.	Krynica Zdrój. Miasto, ludzie, okolice

Antoni Kroh - "Tatry i Podhale"

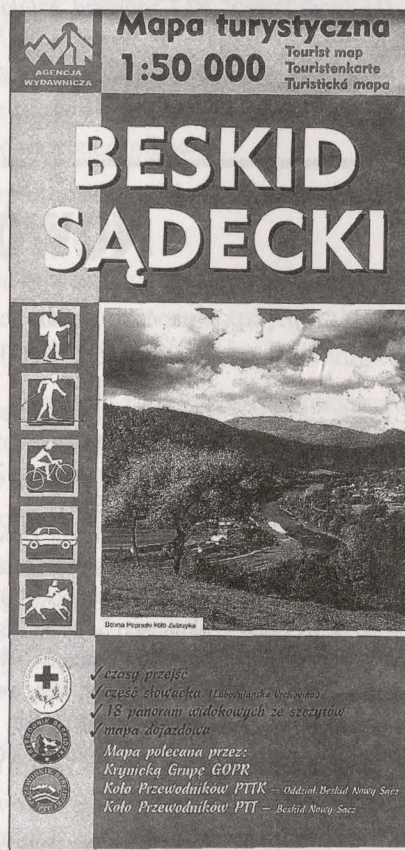
Trzy lata temu wydarzeniem stała się książka Antoniego Kroha "Sklep potrzeb kulturalnych". Obecnie w księgarniach ukazała się kolejna pozycja tego sądeckiego autora, przygotowana przez Wydawnictwo Dolnośląskie z serii "A to Polska właśnie". Poniżej przedrukujemy jej rekomendację zamieszczoną w "Gazecie Wyborczej".

"W kulturze polskiej ostatnich 200 lat, w naszej świadomości i podświadomości Tatry i Podhale mają ogromnie ważne, absolutnie wyjątkowe miejsce. To nie tylko rezerwat biosfery, ale również polskich atawizmów, nadziei, mitów, uniesień. Symbol tradycji, w której liczy się bezinteresowna przyjaźń i szlachetna rywalizacja, odporność fizyczna, siła charakteru, godność, patriotyzm, poświęcenie" — pisze Antoni Kroh w monografii poświęconej Tatrom i Podhalu. Monografii wyjątkowej — na ponad 200 stronach autor opowiedział o polskich górach wszystko, co można było opowiedzieć, niczego nie pominął, i przede wszystkim nie zanudził. Wątków w książce Kroha jest wiele nie ma za to chaosu. Historia łączy się z kulturą, a przyroda z legendami i turystyką. Całość opisana językiem mało naukowym, zrozumiałym, ale nie banalnym. Czy książka Kroha różni się czymś od innych publikacji poświęconych polskim Tatrom? Tak. Jest w niej sporo emocjonalności, autor przedstawia swoje Podhale. Swoje, czyli etnografa, pracownika Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem, organizatora karpackich konkursów sztuki ludowej. Kogoś kto zna góry nie tylko z fotografii. Kogoś kto je przeżył. Książkę uzupełniają setki starych zdjęć, reprodukcje obrazów, cytaty- wiersze i nostalgiczne wspomnienia legendarnych tatrzanów. Wszystko skomponowane estetycznie, przejrzyście. Jak w dobrym przewodniku, choć to przecież nie przewodnik.

NOWA MAPA BESKIDU SADECKIEGO

Agencja Wydawnicza "WiT" z Piwnicznej wydała nową mapę Beskidu Sądeckiego w skali 1: 50000. Treść tej mapy konsultowana była m. in. z naszym kołem przewodnickim, co można przeczytać na jej okładce. Mapa jest czytelna, obejmuje też część słowacką (Magurę Spiską, Lubowlańską Wierchowinę i Góry Leluchowskie), zawiera czasy przejść, a na jej odwrocie znajduje się część opisowa oraz 18 fotograficznych panoram ze szczytów. Szczerze polecamy.

Gdy PTT było zakazane

(czyli to, co każdy turysta górski winien nauczyć się na pamięć).

Fragment wiersza z "Wierchów" tom 20 z 1951 r.

...Giewont opowie

O tym jak Lenin *

Z górskich wierzchołków

W północnej porze

Widział na wschodzie

Burze wiosenne,

Blaski wolności,

Komuny zorzę.

* Włodzimierz Iljicz Lenin - dla młodego pokolenia krótkie wyjaśnienie. Jeden z największych zbrodniarzy w historii ludzkości, mający na rękach krew milionów ludzi, pomysłodawca i twórca pierwszych na świecie obozów koncentracyjnych, a jednocześnie ulubiona postać działaczy turystycznych w latach 1950-1990, organizujących rajdy ku jego czci. (red)

Z archiwum PTT

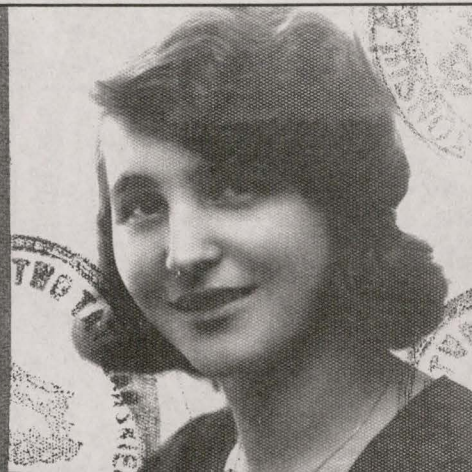
POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE

Nr. legitymacji 40987

LEGITYMACJA CZŁONKOWSKA

Legitymacja ta pod warunkami określonymi w postanowieniach Konwencji turystycznej polsko-czeskosłowackiej, zawartej w Pradze 30 maja 1925 roku (Dz. Ust. P. D. nr 47 poz. 332 z dnia 16 czerwca 1936 r.) daje prawo przetrzymania granicy polsko-czeskosłowackiej i swobodnego poruszania się w obrębie pasa turystycznego w okresie całego roku kalendarzowego.

Przeziera Oddział
Oddział Nowosądecki zaswiadcza, że
Pani **Mazurkiewiczówna Lidia**
stałe zamieszkała(s) w **Nowym Sączu**
jest członkiem **Zwyczołnym PTT**

Przez **Przewodniczkę Oddziału**
Charakterystyka Lidji
Przewodniczkę legitymacji

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE
ZAPRASZA DO ZDOBYWANIA

GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT

ODZNAKA UTWORZONA PRZEZ PTT W 1935 R. ZOSTAŁA REAKTYWOWANA W 1994 R.

WARUNKI:

mała brązowa	- 10 dni wycieczkowych
mała srebrna	- 15 dni wycieczkowych
mała złota	- 20 dni wycieczkowych
duża srebrna	- 20 dni wycieczkowych
duża złota	- 20 dni wycieczkowych

Odznakę można zdobywać:

- od 10 roku życia
- we wszystkich polskich i ościennych górach
- przez cały rok kalendarzowy

Szczegółowe informacje, regulaminy i druki potwierdzeń można
otrzymać w siedzibie oddziału „Beskid“ PTT
w Nowym Sączu, Rynek 15 (B.T. „Artus-Tourist“)

Z życia górali

Franek przywozi do domu wrzeszczące dziecko odebrane ze złobka. Żona załamuje ręce.

- Franuś, dy przecie to nie nase dziecko.
- Cicho babo. To co ze się dre. Przypac się, ze wózek wiele lepsy niż nas.

Ksiądz pyta na lekcji religii:

- Powiedzcie dzieci, co trzeba zrobić, żeby pójść do nieba?

Dzieci odpowiadają:

- Trzeba pomagać rodzicom
- Być dobrym.
- Chodzić do kościoła.

A Jasiu woła:

- Pirse, prosem księdza, to trzeba umrzeć.

Powracającego późno do domu gazdę wita żona z wałkiem.

- Ty, psiokrew. Kiedy się do domu wraco? I na gembie mos szminke.
- To nie je szminka, ino krew. Potracił mnie samochód.
- No, tym razem mos szczęście.

Do baru wchodzi bacia i pokazuje na spitego do nieprzytomności gościa:

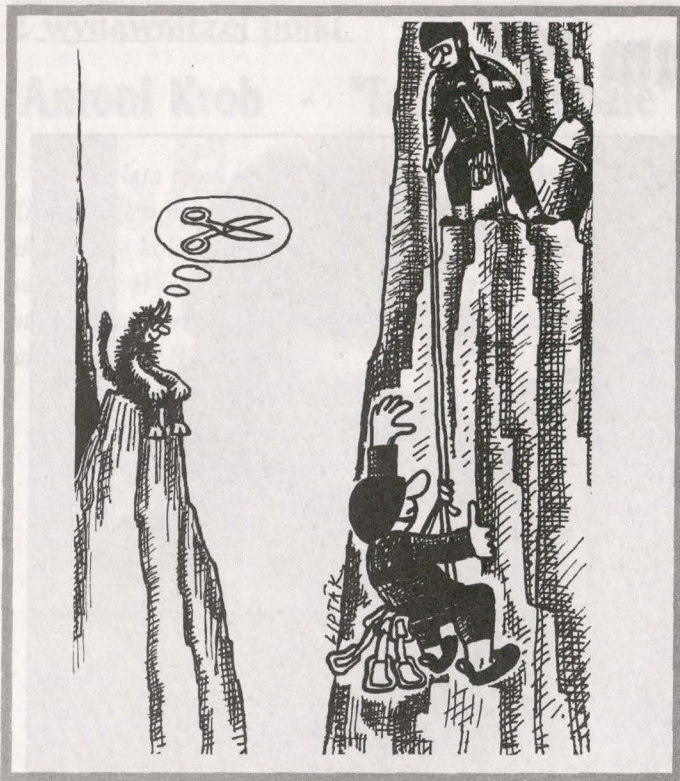
- Lo mnie to samo.

Siedzi bacia na drzewie i śpiewa. Przechodzący turysta mówi:

- Baco, spadnicie, na drzewie się nie śpiewa.
- Nie spadnem.

Za godzin turysta wraca i widzi, że bacia leży pod drzewem.

- A mówiłem wam baco, że nie śpiewa się na drzewie.
- Śpiwo się, śpiwo, ino się nie tańczy.

Rafał Linkowski

O polany gorczańskie
niezliczone okna szczęścia
wyspy zielone w czarnym morzu puszczy
o każdej porze w słońcu i w deszczu
z której by nie popatrzeć strony
uśmiechacie się do wszystkich
do tych co z wami zżyci
i do tych przybłąkanych z daleka
nie wierzących już w istnienie świata
jaki wśród waszych traw
sennie a niezachwianie trwa
nie rozbite o gwar ostoje radości
miejsca stworzone na zbratanie z przestrzenią
na pogodzenie z losem
ilekroć wybieram się ku wam
zarzucam na plecy wór
pełny nieziszczonych pragnień
tam przestaję czuć ich brzemie
na tych podniebnych pastwiskach
zwyciężyła we mnie słowiańska nuta
głos tych co niezwydźżali
a poddawali się ziemi.

Ze zbioru „Wiersze Gorczańskie”, wyd. Sądecka Oficyna Wydawnicza 1987

SIEDZIBA ODDZIAŁU: 33-300 Nowy Sącz, Rynek 15 (Biuro Podróży „Artus-Tourist”), tel. (018) 443 53 57, tel. (018) 443-62-00
<http://www.pttns.of.pl>, e-mail: pttbeskid@poczta.onet.pl

Beskid — Pismo do użytku wewnętrznego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału „Beskid” w Nowym Sączu.
Redakcja, teksty niesygnowane i korekta: Maciej Zaremba. **Nakład:** 600 egz. **Nr ISSN:** 1426-6776.

Adres redakcji: Nowy Sącz, Rynek 15 (Biuro Podróży „Artus-Tourist”), tel. (018) 443 53 57, tel. (018) 443-62-00